Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Иорк. Четвер, 10-го Жовтня 1907. Число 41. Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, October 10, 1907. No. 41.

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америцї принимає в місяцю Новембрі і Децембрі с. р. нових членів від 16 до 35 лїт без вступного а від 35 до 40 лїт за половину вступного.

Дано від гол. Уряду Р. Н. Союза в Джерзи Ситі, Н. Дж. дня 1. Окт. 1907.

К. Кирчів предс. А. Шаршонь кас. С. Ядловский фінанс. секр. Т. Лабовский рекорд. секр.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за мсяць Септембер 1907.

В. 3. Дзендзель Іван, ум. 25. Юлїя	1000.00
В. 63. Бобак Андрей, ум. 30. Юлїя	1000 00
В. 113. Коземчак Іван, ум. 14. Авґ.	1000.00
В. 2. Адзима Михаїл ум. 22. Авґ.	800.00
В. 19. Мороз Михаїл ум. 22. Авґ.	1000.00
В. 46. Щелец Іван ум. 2. Септ.	1000.00
В. 147. Фортуна А. ж. Андрея ум. 6. Септ.	400.00
В. 33. Симчишин Ю. ж. Ілька ум. 24. Септ.	400.00
В. 16. Гербут Демко, запомога	100.00
В. 77. Наконечний Дмитро, утрата руки	200.00
В. 135. Бухвяк Іван, утрата руки	200.00
Разом	7100.00
Платня гол. урядників за Септембер	165.00
Річне засїдане гол. урядників	280.91
Адмінїстрація Союза за Септ.	91.68
Друки для Р. Н. С.	100.00
Весь розхід виносить	7.737.59

Розмет платить 7867 членів на цїле посмертне (кождий по 93 центів) і 749 членів на пів посмертного (кождий по 47 цнт.). Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центї, на Ф Бідних по 1 цнт.

Член на цїле посмертне платить $1 07 а на половину посмертного 61 цнт.

Понеже в Августї плачено розмет о $100.00 більше, тому того місяця платить кождий член на цїле посм. місто 1.08 лиш 1.07 а член на полов. посмерт. місто 48 цнт. лиш 47 цнт.

К. Кирчів, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

О. Іоан Ольшевский в церковній клятві.

Подаємо до прилюдної відомости, що о. Йоан Ольшевский, яко явний схизматик і приклонник цареславія остає в тяжкій церковній клятві, через що від нинїшного дня не сьміє в жадній нашій гр. кат. церкві відправляти нїякого Богослуженя, анї справувати сьв. Тайн, а всї наші гр. кат. Вірні не можуть до такого схизматицкого, цареславного священика нїяк удавати ся, анї з ним зносити ся, анї письм під его управою видаваних читати, бо інакше, допускаючи ся тяжкого гріха проти сьв. віри, попадуть рівнож в таку саму клятву церковну.

Всїх гр. кат. Русинів перестерігаємо перед сим сьвящеником, чужим для нас по народности (Поляком) тим більше, що він до тепер удавав гр. кат. сьвященика і баламутив наш нарід, як приміром в Mount Carmel, Pa. і в Naukrun, Pa.

Всему гр.-кат. Сьвященьству приказує ся, ее Паше заявлене проголосити з проповідницї в найблизшу недїлю а при тім утвердити народ в гр. кат. вірі.

Дано в South Fork, Pa.
30. септембра 1907.
† Сотер,
Епископ.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Жовтень.

10	Ч.	Калистрата м.
11	П.	Харитона, Вяч.
12	С.	Киріяка, Теоф.
13	Н.	16. Григорія
14	П.	Пр. Б.
15	В.	Кяпріяна
16	С.	Діонизия

— **О. редактор** „Правди“ захорів досить поважко на недугу звану dementia senilis (по нашому: розводнене мозґових слоїв), яка обявила ся на стовпцях послїдного числа його орґану ординарною лайкою, що принеслаб отцю редакторови честь і признане навіть на всесьвітнім конкурсї фірманського простацтва. Радимо почтенній редакції „заордерувати“ сейчас опитного та досьвідченого ветеринара, а поки що дуже обережно обходити ся з таким незвичайним оказом кацапської культури, чемности та доброго вихованя -- щоб, Боже борони хто їм його не відміняв. А се булаб непростима шкода, бо за такий примірник культурности в XX віцї неодин музей заплативби грубі гроші.

— **Нова** українська часопись. На днях почала виходити в Ню Йорку нова українська часопись „Американский голос“. Друкує ся вона народною мовою та фонетикою, і коштує річно 1.50 дол. Доси вийшло 2 числа. Полишаючи детайлїчне обговорене до дальшого числа витаємо щиро нового товариша на народній ниві.

— **Дня 19-ого с. м.** в суботу, в Arlington Hall, 19 st. Marks Place в Ню Йорку відбуде концерт заходом сьпівацкого тов „Ню Йорский Боян.“ Товариство се уже не один раз виступало публично з концертами та сподїємо ся, що і сим разом сей день згромадить ся споре число нашої заокеанської України, щоб почути і налюбувати ся чудовим нашим сьпівом.

— **Ґенеральний почмайстер** George von L. Meyer, по повороті до Вашинґтону з ферий, заняв ся справою заведеня дрібних почтових щадниць. Він жадає, аби уряд Злучених Держав завів на взір усїх европейских держав почтові щадницї, в яких робітниче населене змоглоб складати свої дрібні ощадности. Річ природна, що сей проєкт спіткає ся з великою опозициєю усїх банкирів — однак для робітничої кляси його ухвалене буде правдивим добродїйством.

— В містї Marquette, Mich. в копальни Nedaunee зірвала ся линва від вінди, в якій під сю хвилю було 14 майнерів. Вінда рунула на дно шибу і поторощила усїх чотирнайцятьих на масу.

— **Як доносять** з Курітиби з Бразилїї, то уже надійшли там черенки і иньші прибори друкарські. Дасть Бог, що і бразилїйська Русь відживе.

— **Ходяча** пекольна машина. Небавом відбуде ся перед одеським воєнним судом цїкавий процес проти терористів, котрі наміряли вислати в воздух бюро тайної охрани. До сього бюра публика не мала доступу і тому терористи рішили ся тодї на плян незнаний в дїях революциї. Іменно оден з заговірників мав прямо перемінити ся в живу пекольну машину. Порішено обвинути його грубою верствою нітроґлїцеринованої вати, опісля убрати в мундур офіцира жандармериї підбитий рівнож такою самою ватою. Всї його кишенї мали бути наповнені мелінїтом, динамітом і електричними бактериями. Сей живий маґазин вибухових матеріялів мав закрасти ся до бюра охрани і — очивидно разом із собою — висадити в воздух цїлий будинок за помочию електричного току. Та полїция впала не слїд заговору і арештувала всїх заговірників. До половини викінчений мундур доручено судови як доказ. Тепер відбуде ся в тій справі процес.

— **Бойкотоване** виборів до Думи. Центральний комітет партиї „социял-революціонерів“ видав до селян відозву із закликом до бойкотованя виборів до Думи.

— **Цар** не має щастя. Як доносили ми свого часу, царський яхт „Standart“ заїхав 11 с. м. на підводну скелю Ганґе біля острова Ґроншер і осів на нїм, потерпівши при тім великі шкоди. Цар з дїтьми та свитою пересїли ся на корабель „Азия“. Тимчасом зачали ся роботи коло направи і ратованя яхту, які не скінчили ся й доси і — як доносять часописи — ледви чи доведуть до яких результатів. Згаданий яхт належить до найкращих і найбогатше устроєних. Збудовано його в р. 1895 в Кронштадї і має 113 м. довжини, 15·6 м. ширини, а 6·6 м. заглубленя в воду. Залога числить 370 люда. Апартаменти царської пари складають ся з 8 кабін, виложених найдорозшим деревом і украшених золотом. Яхт коштував 15 мілїонів рублїв.

— **Як доносять** з Шікаґо, Ілл. на днях відбула ся там незвичайна операція. П. П. Г. Вельх по причинї недокровности нидїла, усякі лїки показали ся безуспішні і лїкарі орекли, що не пережиє і кілька днів. Славний хірурґ др. Murphy осьвідчив, що є ще одинокий лїк, а іменно перепроваджене до єї орґанїзму крови зі здорового чоловіка. Рідний брат хорої, 35-лїтний J. R. Cooke рішив ся достарчити своєї крови, щоб лиш сестру спасти від смерти. Лїкар уложив обоє на операцийнім столї, вітворив йому жилу в лївім пульсї та причіпив его до жили в лїктевім зігненю руки п. Вельх. Так пробули обоє півтретя години, в якім то часї, після ореченя лїкаря, дві і пів кварти крови перейшло з жил брата до жил п. Валх. По скінченій операциї, Cooke, вправдї дуже ослаблений, пішов о власних силах домів. П. Велх дуже скоро приходить до здоровля.

— **На мурах** старої пітбурської катедри, як і рівнож на богато сусїдних домах розлїплено відозву підписану „анархістами“ та завзиваючу охотників до замордованя Frick-а та кількох других мілїонерів пітсбурських та до спаленя їх домів. Охотники мали зібрати ся на розї вул. Wood та 15-ої де мали дістати дальші вказівки. Відозва обіцювала платити їм за „працю“ по 10 дол. денно. На означенім місци явила ся полїция з фотоґрафіями кільканайцяти анархістів, однак не знайшла нїкого підозрілого. Видно хтось в сей спосіб закпив собі з полїциї.

— **В Пітсбурґ, Па.** арештовано листоноса J. Gmys-а під закидом, що крав листи і пересилки почтові.

— **В Дурієй, Па.** робітник В. Бульневич, який тиждень свому приїхав з краю зістав в майнах привалений відломком вугля і повіс смерть на місци.

— **Обчислено** що на ню-йорских карах, елевайтрах, тренах, ферах, одним словом на средствах комунїкацийних пересїчно що пятнайцять годин тратить один чоловік жите. Нещасливі случаї і калїцтва, які не кінчають ся смертию, лучають ся пересїчно один раз на годину. Дійсно, страшні відносини.

— **Уряд міста** Клївленд, Огайо, порішив родичам Чолґоша, звісного убійника президента Мекінлея, позаяк сї знаходять ся в крайній нуждї виплачувати річну запомогу в висотї 26 дол. і дві тони вугля.

— **Молоко** в Ню Йорку від дня 1-ого листопада с. р. буде коштувати по 10 цнт. за кварту. Усї більші молочарські фірми змовили ся щоб визначити таку високу цїну в виду щораз то більшого браку молока та зростаючих коштів достави.

— **В театрі** „Terrace Garden“ відбував ся колисьто угорський концерт. Переважала переважно мадярска публичність. В першім рядї крісел сидів австро-угорський конзуль д. Otto Hoening O. Carroll. Коли на сценї почато сьпівати патріотичну пісню Кошута, усї повставали з місць, одинокий лиш конзуль вірний свойому чорно-жовтому урядови демонстрацийно сидів. Публика сейчас се спостерегла та викинула конзуля з театру уряджуючи в його честь „котячу музику“

— **На днях** збанкротувала в Ню Йорку фірма трамвайова New York City Railway Co., яка виарендовувала усї електричні средства комунїкацийні в цїлім Ню Йорку від фірми Interborough-Metropolitan, яко від властительки трамваїв, горішної і підземної желїзницї. Причиною банкроцтва є се, що фірма N. Y. City Railway Co. виарендовуючи зобовязала ся платити своїм акціонарам 7 проц. дівіденди. На плачене дівіденди мусїли затягати пожички які під пору зросли до висоти $6.507.000, та дальшого кредиту не мож було дістати. Річ природна, що, аби мійска комунїкация мала на сїм потерпіти, нема про се і бесїди, трамваї будуть віддані лиш в аренду другій фірмі, або і фірма Metropolitan Interborough почне оперувати на власну руку.

— **В місточку** La Crosse, Wiss. невислїджені до сих пор розбійники розсадили в почтовім урядї динамітом желїзну касу, та забрали з ньої усю готівку та вартісні папери.

НА ПРОДАЖ 1161

в Detroit, Mich. є сальон разом з помешканем, зараз коло рускої церкви. Дуже добра нагода купна для нашого чоловіка. Зголошувати ся на апресу

271 Gilberd Str., Detroit, Mich.

ОГОЛОШЕНЄ.

Подаємо до загальної відомости членам братства сьв. О. Николая і відділу Рус. Нар. Союза ч. 4 в Jersey City, N. Y., що місячний мітинґ Союза і Братства відбуде ся дня 13-го Октобра в недїлю о 3-тій годинї пополудни в гали Д. Голода, 38 Green Str., на котрий всї члени як і урядники мають явити ся точно о 3-тій годинї по полудни.

Хто не заплатив два місяцї розмету, на мітинґу буде викинений з Союза і братства.

Николай Купчик, предс.
Гр. Підлипчак, секретар.

ПОДЯКА.

Гилярий Гатала, член 39 від Р. Н. Союза, складає отсим сердечну подяку головному урядови за скоре надісланє ему запомоги в сумі $200.00 за утрату правого ока.

Дай Боже, щоб Р. Н Союз йшов все а все в гору.

Гилярий Гатала.

— **Отсим повідомляю усїх інтересованих**, що моя адреса така:

Jno. J. Ardan,
Keokee, Va., Lee Co.

— Теперішна адреса о. Заклиньского є слїдуюча:

Rev. J. A. Zaklynsky,
R. cath. priest
7 South Main Str.
Wonsocket, R. I.

ДО ЗАРЯДУ ДОМУ

пошукує місця в домі сьвященика вдова по управителю шкіл з Галичини. Адресувати ласкаво просить ся: 41-2

Mrs. Pidhorecka
c/o Litynski
107 E. 8-th Str.
New York, N. Y.

САЛЬОН ДО СПРОДАНЯ!

З причини слабости і ратованя здоровля маю замір спродати сальон, котрий знаходить ся в Jersey City, N. J. в сусїдстві русинів і поляків. При сальонї галя на мітинґи.

Хто би хотів купити нехай голосить ся або пише до редакциї Свободи.

184 Hudson Str.
New Nork, N. Y.

J. M. 17 Карашовий колїйовий зиґарок

Наші 25 річні золочені верхи зиґарка суть найлїпші і найкрасші зиґарки, коли небудь продавані за сю цїну. Верх красно вироблений, золочений осередок. Ґваранція на 20 лїт. Для жінок і мущин відмінні розміри. Годинки ті радо уживані через усїх працюючих при желїзницях. Щоби доказати наше довіре в годинках і в вашім осудї висилаємо годинки на яку небудь адресу на С. О. D. за 5.75 дол. і за оплаченем експресу, а також позваляємо екзаміновати его. Єсли окажесь недобрий, неплатіть одного цента. Даємо даром до кождої годинки золочений ланьцушок. Одна годинка даром, єсли купуєте шість.

R. A. Freter & Co., -1
52 Dearbon St., Chicago, Ill.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Антін П. Чехов.

Швець і нечиста сила.

(З російского)

Було то день перед Рождеством. Марія давно вже храпіла на печи, в лямпочці вигоріла вже вся нафта, а Федь Нилів сидів і працював. Він давно покинув би був роботу і вийшов на улицю, але той пан з вулиці Колокольної, що перед двома тижнями замовив у нього чоботи, був вчора у нього, страх сварив ся і приказав скінчити на нині чоботи, заким еще зачне ся утреня.

— Собаче життя...— бурмотів Федь працюючи... Одні люди сплять давно, другі забавляють ся, а ти... от як невольник сиди та ший, чорт зна для кого...

Коби хоть не уснути ненадійно... І він брав від часу до часу фляшку горівки з під стола та попиваючи з кождим ликом говорив зі собою голосно.,..

— Скажіть менї, добрі люди, яким правом тоті пани, що у мене замавляють, бавлять ся весело, а я мушу для них шити? Тому, що они мають гроші, а я бідний?...

Він ненавидів усіх, що у него замовляли роботу, а найбільше того, що мешкав при улици Колокольній. То був високий пан, строгого виразу лиця, з довгим волосем, жовтолиций, з великими синими окулярами, говорив сильним басовим голосом. Імя його було нїмецке, таке, що і виговорити трудно. Яке було його становище і чим він занимав ся, трудно було збагнути. Перед двома тижнями, як Федь прийшов брати до нього міру, той пан сидів на земли і товк щось в банячку, та Федь і не успів еще його поздоровити, коли се, що він товк, бухнуло і займило ся ярким, червоним огнем, завоняло сїркою і спаленим пірем, а ціла кімната наповнила ся густим, рожевим димом, від якого Федь чихнув щось зо пять разів.

— Хто в Бога віруе і Його боїть ся, той не буде занимати ся такими річами, — думав по дорозї повертаючи домів.

Коли в фляшцї не лишило ся вже нїчого, Федь поклав чоботи на стіл і задумав ся. Він підпер голову кулаком і став роздумувати о своїй бідї, тяжким, безнадійним положеню, потім о богачах і їх великих домах, каритах, о їх сотках паперових грошей...

— Якби се добре було, колиби доми тих богачів повалили ся, погинули конї, молї поїли їх шуби та соболеві шапки.... Якби то добре було, якби богачі перемінили ся мало помало на жебраків, що не мають що їсти, а бідний швець ставби богачем і самби знущав ся над бідним шевцем в день сьвятого вечора....

Так думаючи Федь нагадав собі свою роботу і отворив очи.

— От, таке то,.. подумав він собі оглядаючи чоботи,.. Робота моя вже давно готова, а я все еще сиджу. Треба віднести тому панови, що замовив.

Він завинув чоботи в червону хустку, одягнув ся вийшов на вулицю. Падав дрібненький але твердий снїг, що колов лице неначе шпильками. Було студено, ховзко, темно. Газові лямпи сьвітили ся чогось дуже темно та чомусь було чути по улицях нафту, так, що Федь почав кашлати. По улицях по всїм усюдам їздили богачі, а кождий з них мав у руцї кусень ковбаси і чвертьлїтрову фляшку горівки. Із саний і карит дивили ся на Федя богаті пани...

— Жебрак.., Жебрак...— кричали, показуючи йому зі сьміхом язики..,

Поза Федьом ішли студенти, офіцири, купцї і генерали та дрочили ся з ним.

— Пяниця.., Пяниця... Швець безбожник... Жебрак — говорили в голос, показуючи пальцями.

Все те було дуже обиджаюче, але Федь мовчав. Тільки спльовував з серця. По дорозї стрітив він шевского майстра Кузьму Лебедкіна з Варшави.

Видиш — сказав той до нього — я оженив ся з богачкою і у мене працюють челядники, а ти жебрак і не маеш що їсти...

Федь вже довше не годен був втерпіти та пустив ся ним на вздогін. Біг доси, доки не опинив ся на улицї Колокольній. Той пан, що замовив у нього чоботи мешкав в четвертім домі в краю улицї на послїднім поверсї. До його кімнати треба було іти через довге темне подвіре, а опісля лїзти в гору стрімкими сходами, що скрішили і трясли ся під ногами.

Коли Федь прийшов до нього, застав його як перед двома тижнями. Він і тепер сидів на земли і товк щось в банячку.

— Високоповажаний пане, я приніс чобітки — сказав Федь несьміло.

Пан встав і мовчки почав примірювати чоботи, а Федь приклякнувши на одно колїно, помагав йому. Но лише встиг стягнути чобіт, як скочив на рівні ноги і поточив ся до дверий. У пана була не нога але кінське копито.

— Еге, подумав Федь — от що за історія.....

Годило б ся передовсїм перехрестити, а опісля кинувши все утїкати сходами на долину; але опісля нагадав собі, що нечисту силу стрітив він перший і хто зна чи не послїдний раз в житю, а не використати сього случаю булоби глупо. Він переміг себе і рішив попробувати щастя. Заложивши руки назад, шоби мимовільно не перехрестити ся він закашляв.

— Говорять — почав він з повним поважанем — що нема нїчо поганїйшого і гіршого на сьвітї від нечистої сили.... А я таки інакше се понимаю, достойний добродію... Після моеї думки нечиста сила, се наймудрійша сила. У чорта, вибачте за слово, хвіст. і копита з заду, та за то у нього в голові більше розуму як не у одного нашого учёного.

— Люблю тебе за такі слова.,. — сказав пан...— Спасибіг тобі шевче... Щож ти хочеш?

І швець, не марнуючи часу, почав нарікати на свою біду. Він зачав від того, що від дитини завидував богачам. Йому все видавало ся несправедливим, що не всї люди мешкають в однакових домах і не всї їздять однаковими кіньми.

— Чому — каже він — я бідний? Чи я гірший від Кузьми Лебедкина, у котрого і власний дім і жена ходить в капелюсї? У мене і такий самий ніс, і такі самі очи, руки, ноги, спина, голова, як у богачів, а чомуж я обовязаний працювати, коли другі бавлять ся? Чому я оженив ся з Маріею, а не з якою панею, від котрої пахнуть рїжні помади? В домах панів, що замовляють у мене рїжні роботи, случае ся менї видїти рїжні панни, але вони не звертають на мене уваги а лише посьмїшкують ся деколи і шепчуть одна до другої; „Який у того шевця червоний ніс“... Правда, Мария, добра, робітна баба, та щож коли не образована... Рука еї тяжка, і коли ударить, то такой болить, а коли прийде ся заговорити о полїтицї, або о чім небуть розумним, то она все вмішае ся і скаже велику дурницю...

— Щож ти хочеш? — перебив йому пан.

— А я прошу ваше достоїнство, Чорте Іване Івановичу, коли ваша воля, то зробіть мене богачом.

— Добре,.. Лише за тое ти маеш менї віддати душу. Доки еще кури не піяли іди і підпиши ся ось на тім папери, що віддаеш менї душу.

— Ваше достоїнство... — сказав Федь дуже вічливо, Як ви замовляли у мене чоботи, то я не брав у вас гроший на перед. Треба передовсїм замовлене сповнити, а потім вже жадати гроший...

— Ну, добре... — згодив ся пан.

Нараз в банячку спалахнув яркий огонь, бухнув густий рожевий дим і завоняло сїркою і спаленим пірем. Коли розійшов ся дим, Федь протер очи і побачив, що він вже не Федь, а якийсь зовсїм иньший чоловік, в камізольцї з ланцушком, в новім убраню і що сидить на кріслї за великим столом. Два льокаї подавали йому їду і низько кланяли ся.

— Споживайте на здоровле, ваше достоїнство, приговорювали до нього.

Якеж богацтво... Подали льокаї великий кусень печеної баранини і миску з огірками, потім принесли печену гуску а вкілька хвиль опісля варену свинину з хроном. А як то все чемно і полїтично... Федь їв і кожду страву запивав великою шклянкою горівки, гейби який генерал, або граф. По свининї подали йому кашу з гусячим салом, потім яешницю зі свинським салом, смажену печінку, а він все те їв і любував ся. Але що еще? Подали голубцї з запрашкою і парену рїпу..,

— І як то пани не потрїскають від такої їди? — думав він.

Наконець подали великий горнець з медом. По обідї з'явив ся чорт в синих окулярах.

— Чи вдоволені ви з обіду, Федоре? — запитав ся кланяючи ся низенько.

Але Федь не міг проговорити ні одного слова, так його розпирало по обідї. Ситість була тяжка і неприятна, і щоби трохи розірвати ся він став оглядати черевик на своїй лївій нозї.

За такі черевики я небрав менче як сїм золотих і пятьдесять крейцарів. Що то за швець шив їх? — запитав він.

— Кузьма Лебедкин — відповів льокай.

— Сейчас закликати менї сього дурака...

За хвилину прийшов Кузьма Лебедкин.

— Що скажете ваше достоїнство? — спитав станувши коло дверий.

— Мовчи,...— крикнув Федь тупаючи ногою. — Не сьмій розумувати і памятай що ти швець,.. Що ти за чоловік?... Бовван... Ти не уміеш шити черевиків.. Я тобі цілу твою пику зібю... Ти чого прийшов?

— За грішми.

— За якими грішми? Гони звідти... Прийдеш в суботу... Ано, льокай, дай йому раз в карк...

В тій хвили нагадав він собі, як то колись над ним самим знущали ся ті панови, коли у нього замовляли роботу, і йому стало тяжко на душі, та щоби себе трохи розрадити, виняв з кишенї грубу складану мошонку і почав числити свої гроші. Гроший було богато, але він бажав собі еще більше. Біс в синих окулярах приніс йому еще другу мошонку, грубшу від першої, але йому захотїло ся еще грубшої, і чим довше числив, тим більше був не вдоволений.

Вечером припровадив йому нечистий високу, румянну паню в червонім убраню і сказав йому, що то е його нова жінка. Федь утїшив ся дуже, поцїлував свою нову жену і став ею угощати.

Пізно вечером поклав ся Федь спати до мягкої постелї на мягкі перини, однак перевертав ся з боку на бік і нїяк не міг уснути.

— Много гроший — говорив до жени треба пильнувати... Ануж злодії закрадуть ся... От пішла би ти зі сьвічкою подивити ся.

Через цілу ніч він не спав, бо вставав все дивити ся, чи куфер цїлий. Рано треба було іти на утреню до церкви. В церкві однака честь для всїх, так для богатих як і для бідних. Коли Федь був бідний, то молив ся в церкві так: „Господи, прости менї грішному“... Те саме говорив він і тепер ставши богачем. Яка рїжниця? А по смерти богатого Федора закопають його не в золото, не в дорогі каменї, а в таку саму землю, як і бідного Федя. Горіти буде Федь в тій самій земли де всї шевцї. Гірко зробило ся Федьови на душі та від обіду еще тяжко на цїлім тїлї; в голову місто молитви лїзуть рїжні гадки о куфрі з грішми, о злодіях, о своїй проданій, погубленій душі...

Він вийшов з церкви сердитий. Щоби прогнати злі гадки, він так, як се часто бувало давнїйше, коли був еще шевцем, затягнув на цїле горло пісню. Но лише зачав, як до ньооо надбіг полїцай.

— Пане, сказав строгим голосом — панам не пристоїть сьпівати не улици... Ви не швець...

Федь опер ся о пліт.

— Чим би тепер — думав він розвеселити себе?

— Пане, сказав до нього двірський слуга, не опирайте ся о пліт, бо шубу запачкаети...

Федь пішов до склепу і купив собі гармонїю, яка була найлутша, потім пішов улицею і грав. Всї прохожі показували на нього пальцями і сьміяли ся.

— От се пан, дрочили ся з ним фякри. Зовсїм як який швець.

— Чи панам пристоїть на улици так вирабляти? — сказав до нього полїцай. Ви дальше і до шинку зайдети...

— Паноньку, дайте милостиню, Христа ради....— молили жебраки обступаючи Федя зі всїх сторін, — Дайте...

Давнїйше, коли то він був еще шевцем, жебраки не звартали на нього уваги, а тепер не давали йому свобідно перейти вулицею.

А дома стрітила його нова жена-панї, убрана в зелену блюзку і червону нагортку. Він хотїв ею повитати та вже розмахнув ся, щоби дати еї хоч два рази в спину, як она закричала на нього сердито...

— Мужик... Дурак... Не уміеш обходоти ся з панями... Як любиш, то поцїлуй в руку, а бити я себе не позволю...

— Ну, прокляте житя, подумав собі Федь. Живуть люди, та ані засьпівати, ані на гармонїї заграти, ані в жінкою побавити ся. Тьфу...

Лише він сїв з панею пити чай, аж тут появив ся нечистий в синих окулярах.

Ну, Федоре, каже, я свое сповнив точно. Тепер підпишіть папір і ходїть зі мнсю... Тепер знаете, що значить бути богачом. Буде з вас.

І потаскав Федя до пекла. Просто до пекла. Злетїли ся чорти зі всїх сторін.

— Дурак... Бовван... Осел... Кричали...

В пеклї страшно чути було нафту, так, що можна було задушити ся.

І нараз усе щезло. Федь отворив очи і побачив свій стіл чоботи і свою бляшанну лямпочку. Циліндер на лямпі був зовсїм закіпчений а від маленького огника на ґнотї курив ся вонючий дим як з комина. Коло Федя стояв пан в синих окулярах.

— Дурак... Бовван... Осел,..— кричав сердито. Я тебе научу ошусте. Я замовив тому дві неділї чоботи, а они до нині не готові. Ти думаеш, що я маю час ходити до тебе по пять разів на день за чоботами? Паскуда... Скотина...

Федь потряс головою і взяв ся до чобіт. Пан в синих окулярах еще довго сварив ся і грозив, вкінци успокоїв ся.

— Чим ви пане, ваннмаете ся? — запитав його несьміло Федь.

— Я роблю штучні, бенґальскі огні. Я піротехнік.

Задзвонили до утренї. Федь віддав чоботи, дістав гроші і пішов до церкви.

По вулицях взад і вперед снували ся карити і санї з медвежими обитями і покривалами. По хідниках разом з простим народом ішли панови, купцї, офіцири... Але Федь уже не завидував і не нарікав на свою судьбу.

Тепер йому здавало ся, що богатим і бідним однаково зле. Одні мають спромогу їздити каритами, другі сьпівати по улици на цїле горло пісні і грати на гармонїї,... а загалом всїх жде одно і то само.... могила.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Причинок до статї, поміщеної в 38 ч. Свободи під заголовком: „Безличність Вістника."

Від 3 лїт есьм членом „нашого славного Соединенія", і тим самим дістаю его орґан „наш возлюблений (чи залюблений) Вістник". Не одушевляють мене зовсїм премудрі статї Вістника, але беру, бо плачу, та розгорну нераз „любий Вістник, щоб побачити, що ся „vov naših stolicoch, a sice vov Uhorsku" діє.

Неодно я там в тім Вістнику „дуже полезное вичитав, а найгірше до моєї душі прилип сей вискав Р. А. Вість., що мовляв, мадярско словацкий виговор, а по части і лемківский е зразком чистого русского язика. Хитрий Малорос з того н. редакторо Zsatkovicsa. Щоб не обидити Лемків, котрі становлять львину часть членів Соединенія, залицяєть ся неудачно до них, щоб мовляв і вовк був сптий і коза цїла

Недовго однак виявила ся отся твердорусскость Подкарпатского народа zos Uhorska.

Дня 16-го вересня с. р. з'явив ся до мене колектор, що збирав добровільні жертви на руску церков в Доброславі, чи десь там, і вручивши менї книжку колекторску, просив, щобим прибив церковну печатку. Заглядаю в книжку, що там пан превелебний до вірних за морем написали, та гов! не втнеш Паньку, бо.... мадярске. Смотрю на печатку, може хоть так важна річ як печатка буде руска. Але де там! Печатка, як видно епископска, бо „zos kalapom" епископским і з френзлями, та слова якось не штімують до рускоґо, бо виджу якесь слово „Pusproke" чи шось подібного (скажу отверто, що до такої твердорускої літератури, моя память не lapi še, і я крім слова Pusproke нїчого більше не завдрів, бо з превеликої „радости" очи зайшли слїзми.

Смотрю дальше, чейжи таки щось рускоґо зобачу і справдї еврека! (знайшов). Piša cosik pan zapisnik милостивого отця епископа та підписали ся „kuscićko„ a kusićko по мадярски; по руски мено „Георій" (sic!) а прізвиско по мадярски і не годен було розібрати, яке.

Смотрю дальше, може еще який дивогляд знайду і на мою радість знайшов! оден „zos nasich americkych duchovnykov підписав ся „o. Ст. С.... і т. д. „диговник". Радуй ся Русе! Я думав, що то лиш на Угорщинї епископскі секретарі не знають свого „мена" точно по руски поставити, а то й у нас в Америцї „духовница" підписують ся „диговник" — а ми:

При тій нагодї пригадала ся менї одна подія з часів моєї науки, коли я був в Римі. В Сьвяте Літо (Anno Sonto) 1900 загостили до Риму оба епископи „zos Uhorska" Преосьв. С. Фірцак і Валій зі своїми кількома питомцями семинаря духовного. (Питомець семинаря духовного, се такий чоловік, що вчить ся на сьвященника).

Ми питомцї з рускої колеґії в Римі зійшли ся з ними в церкві сьв. Петра і просили Преосьвященного Фірцака щоб позволив своїм питомцям перейти ся з нами, а ми їм покажемо дещо цїкавійшого в тім славнім Римі, на що Преосьв. Фірцак радо згодив ся. З тою самою просьбою приступаємо і до Преосьв. Валія, та він неборачиско питає ся Пр. Фірцака, "што то е питомци?" Пр. Фірцяк каже: то клерики. — А! так, так, я маю клерики, што хочете од моїх клерикох?.

Радуй ся руский народе! Твої пастирі твоєї рідної бесїди навіть не розуміють! А пан Редактор від Вістника доганяють нам, що ми, Галичани то Поляки, та жене нас до Бразилії і до Канади. Передше пане Редактор витягнїть бервено з ока угорско-руских народних провідників, а потім будеґе смотрити але аж через почвірні окуляри за скалкою в сцї галицких Русинів.

Врачу, iсцїли сам себе!

Римщук.

З Голїйок і околиці.

Даруйте, простїть, бо, "mea culpa„ що я, подаючи рїжного рода замітки до нашої „Свободи" з рїжних сторін, про самий наш „сметанковий" Голїйок в послїдних часах майже цїлком призабув. Нинїшним се простуємо. І так:

Передусїм, робота у нас „лїве" несогірше, особливо кількох фабрикантів від продукції паперу листового вхопило десь такий „ордер", що женуть свої фабрики день і ніч, так, що навіть молоді Miss... котрим „гигієнне" право заказує працювати понад означені години, працюють тут нераз „овертайми" до девятої, або й пів до десятої вечером. „Ми їх не силуємо, лишень платимо", оправдують ся фабриканти перед мийскими інспекторами, — „хотять то роблять..."

А кохливі Голїйочанки роблять, бо осїнний карнавал туй-туй, на карку, а з ним „чудно-модні" капелюхи і другі жіночі дива аж просять ся зі шторів, а долядів дасть Біг, хиба йди та гаруй хоть би й понад сили, аби лиш новий капелюх.

Отже вважаєте шан. читачі, перед всемогучим мольохом-доляром, не істнує мабуть жадне, хоть би і найгуманнїйше право, особливо як йде молодій, о задертім до гори носику кохливій Miss... о — новий капелюх.

Платня тут також несогірша. Але пересічний наш робітник має тільки утіхи зі своєї платнї, що бачить еї лиш тодї, коли йому сю „пейду" всуне „пеймайстер" або „босс" в руку, при цїлотижневій виплатї, бо коли вийде з фабрики, то й не оглянеть ся, як його рїжного рода „шторники" і „нів шторники" з неї так совісно обголять, що неоден неборачиско слїдуючого дня аж спітнїє. переконавшись, що з цїлотижневої його платнї лишились йому тільки буйні вітри, що з полотном розмавляють.

Ті ненаситні „шторники" а особливо тутешні „молочарі", до того степеня вишрубували цїну молока, що як перед роком ще платило ся тут 5 центів за кварту, то тепер платить ся вже 8 центів за сю саму мірку тої самої білої течи...

Щасте велике, і то від самого Бога, що принайменше наші добрячі, голї йоцкі готельники держать ся якось „консервативно" взглядом шрубованя цін за свої смаколики, бо беруть як і давнїйше по 5 центів за шклянку „червоного"... Бо еслиб, хорони Боже, ще й готельники пішли слїдом своєї собратія, то тодї хиба бувай здоров і з цїлою Америкою.

Робота, як повисше спімнув я, йде тут добре, хотяй перед пару днями бачив я тут „пане тего" одного мазура, котрий присягав ся менї на усї „сьвентосцї", бо навіть „на менкен Паньскон", що від вісьмох лїт уже не доторкнувсь нїякої працї — анї одним пальцем!...

Там до дїдька! Чим же ти жиеш мазуре? — поспитав я його здивований.

„Чим Буґ і матка Найсьвентша да"! — відповів мазур, погладившись по череві.

До кроть сот! — подумав я собі.

Кільки то я нераз вже не намолю ся і не навалюсь в груди яко добрий християнин, щоб хотяй если вже де не тисячка, то хотяй з пару соток навинулось менї звідки даром... і анї зломаного шеляга! А тут дивіть... Вісїм лїт уже жие з Божої ласки! І кажуть, що нинї е справедливість на сьвітї...

Сензаційно, бо майже на перекір усїй медицинї і акушерії, ущасливила тут нашу місцевість якась, як Поляки називають „цепла вдуфка", в три лїта по смерти свого чоловіка „малим мазуром. Кажу вам, що лїкарі — аж губи поразявлювали з великого зачудованя... А тимчасом, як зачуваю, „цепла вдуфка" сьміеть ся в кулак й каже, що колиб тільки схотїла, то і частїйше змогла-б встругнути таку штуку.

І вір то нинька медицинї або науцї...

Взагалї у нас під сю пору тихо, хоть і заженеш ся за роздобутем яких новинок навіть аж на т. зв. „Полоскея" (Oliver Str) Не почуеш нїчо, хиба лиш таке:

— Войтек! — а кей сен бендзеш женїл?

— Не глупім! тераз есце цепло — відповідає Войтек.

— А то ти втенцас сен хцес женїць, кей бандзе зїмно?

— А юсцї, зе так! — каже Войтек.

— Тось цимбал! бо втенцас баба полїзе до цебе в зїмна, а ти бандзеш мисьляв зе з мілосцї.

— О хороба! то сен банден зарос женїл, кей так! — відповідає звичайно мазур, й суне до якої небудь „білоґлови"...

Таке то у нас дїеть ся в тім сезонї...

Що буде дальше — подам пізнїйше.

Михайло Бевля.

Звідки взяли ся і що значать назви „Русь" „Україна"?

(Дальше.)

От і південно-руські люди з (Поділя, Галичини, Волинї і з найбільшої південно-руської землї — України) стали почувати ся одною цїлостию; разом боронили ся вони від Татарів, разом терпіли вони від Лехів, разом ненавиділи ляцких панів і ксьондзів, разом закладали „руські" школи против ляцких, разом писали „руські" книжки против ляцко-єзуїцких, вкінци разом воювали против Польщи під проводом українських козаків. Ось так через спільну борбу з спільним ворогом, через спільну долю і недолю, через спільне кількасотлїтне, народне житє, через спільні школи і книжки, (т. е. через спільну культуру) та через спільну народну мову витворила ся народність наша — українско руська, що звала себе прямо „рускою" або „українською". (Звідки взяла ся назва „Україна", се розкажемо ще опісля).

Ми розповіли тут на основі наукових дослїдів учених істориків (а не на основі брехливих видумок, придуманих заплаченими, урядовими росийскими письмаками), як з давних, східно-славяньских (т. зв. руських) племен вродили ся поволи три осібні народности, а то в той спосіб, що давні, малі, осібні, „руські" племена-князївства стали лучити ся довкола трех осередків в три більші, національні ґрупи: українско-руську, московско-руську і білоруську.

Кожда з тих трех ґруп заховала зразу давне київско-княже імя „Русь" та кожда так себе дальше прозивала, через що імя „Русь" ставало поволи для всїх трех ґруп осібна їх народним іменем. Ось так Русини-Українцї звали себе „Русинами", а свою мову „рускою" мовою, але не називали так анї білорусів анї москалїв. Білорусів звали наші предки „Литвинами" або „Полїщуками", а їх мову „литовскою" — а мешканців північно-руских земель звали Русини лише „Москалями" а їх мову московскою. Так само Біло-Русини: свою мову звали вони „рускою", а мешканців Московщини називали они лише „Москалями", а їх мову „московскою". Вкінци Москалї звали себе або „московскими людьми" або таки „русскими людьми", а свою мову „русскимъ язикомъ" — але нїколи не називали так нї Білорусів, нї наших предків, Русинів. Білорусів звали Москалї „Литовцями", а нас, Русинів, звали вони або „Черкасами" (від козацкого міста на Українї, Черкас) або „Українцями" або вкінци „хахлами" — а нїколи не називали нас „русскими".

Виходить з того, що кождий з тих трех народів „руських" присвоїв собі сам старе династичне „руське" імя, а не признавав сего імени двом другим „руським" народам. Се знак, що всї ті три народи „руські" почували добре свою національну окремішність і добре то розуміли, що вони не один нарід — як се баландять тепер урядові Москалї а за ними наші „змосковщені Юрки". — Москалї, Білоруси і Русини-Українцї почували добре, що вони е три осібні народи, мимо спільної одїдиченої, княжо-династичної назви „Русь".

Ся назва „Русь" і „руський" протягом кількох віків змінила отже аж два рази свое давне значіне, а прибрала вкінци аж три нові значіня. В найдавнїйших часах, ще перед княженем Олега, Ігора та инших „великих" київских князїв, назва „Русь" означала лише мале київске племя і малу територию (землю) сего племени, на кілька миль довкола Київа. Опісля, по завойованю майже цїлої східної Европи „великими" київскими князями (Олегом, Ігорем, Ольгою, Сьвятославом, Володимиром Великим і Ярославом Мудрим), назва „Русь" разширила ся на цїлу велику державу сих князїв та їх потомків, яко назва ненаціональна, але династично-державна, при чім поодинокі племена заховали свою осібну племенність та змагане до племінної окремішности. Ще дальше, по приходї Татарів до Европи, коли східно-славяньскі племена наслїдком природних і історичних причин стали ґуртовати ся у три осібні народи (національности) тодї назва „Русь" і „руский" знов перемінила своє значіне. Ся давна, племінна, а потім державно-династична назва зістала принята через привичку всїма трема новоутвореними „рускими" народами яко назва національна (народна) кождого народу з'окрема.

В той спосіб назва „Русь" і „руский" враз з розвоєм історії східної Европи, не лише змінила своє значіне з вузко-племінного на широке, велико-державне значіне, але ще дальше, з династично-державної назви перемінила ся у національну назву аж трех осібних народів, неначе розщіплюючи ся на трое, між три осібні національности. Яко національне імя аж трех окремих народів, назва „Русь" і „руский" зискала аж три окремі значіня: на півночи у Московщинї, слово „руский" стало значити стілько, що московский; на полудни, у Галичинї, і на Українї, слово „руський" стало значити стілько, що галицко-український (українсько-руский); вкінци на Білорусї слово „руский" стало рівнозначне з „білоруский".

Ось-такий був розвій значіня слова „Русь" і „руський". Назва місцева, племінна, що пішла з Київа (недаром сказано в т. зв. лїтописи Нестора: „матїр руських городів"!), розширила ся з ходом столїть на великі простори східної Европи і прибрала вкінци три рїжні національні значіня. Слово „руский", що повстало на полудни східної Европи (в нашім Київі), в непамятних, передісторичних часах, перенесло ся зі столїтями аж на три великі славяньскі народи східної Европи.

„Руским" народом став звати ся не лише той нарід, що повстав із племен споріднених київскій Руси, (то значить не лише наш, українсько-руский надід) — але також два, далекі від Київа і з київскою Русию племінно неспоріднені народи: московско-русский і білоруский, при чім Москалї стали писати се слово по свому, з двома „сс", а Русини-Українцї по свому, з одним мягким „сь".

Виходить з того, що лише наша Русь-Україна есть властивою (сказати-б так: правною, справедливою) дїдичкою давної назви „Русь", бо лише наша Русь-Україна есть племінно, язиково і національно споріднена з давною, київскою „Русию". Натомість і Московщина і Білорусь позичили собі нашу давну назву. Властиво-ж Московщина присвоїла собі нашу давну назву, загарбала нам наше давне політичне, державне імя — і то навіть загарбала нам його цїлком сьвідомо і з політичним пляном, а який се був той московский пля, про се розказано ще буде дальше.

(Дальше буде).

Ті що роблять на дворі

виставлені на зимно і вогкість, уникнуть руматизму і невральгії, если будуть вживати

Д-ра Ріхтера Котвичного Пейн Екпелеру

коли почують перші симптоми. Сей лїк роблений згідно з остриm нїмецким законом і має 35 лїтну незахитану славу.

На продаж у котрого небудь аптикара, по 25 і по 50 центів або у властителїв.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SWOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
[illegible] Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Ruth. Publishing & Exchange Co.

Anth. Curkowskyj, editor,

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at Nev York, N. Y. under the Act of Congress of Ma ch 3, [illegible].

„Свобода“
часопись для руского народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:
В Америці на 12 місяців...$2.00
До стар. краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців....$1.00

Оплачувати газету треба все[illegible] з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтара або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
[illegible]4 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

В справі еміграції на полудне.

Понизші рядки як найгорячійще поручає ся усім нашим часописям в Европі.

В послідних часах зі сторони інтересованої капіталістичної кляси роблять ся великанські з'усилля, щоб бодай в части струю еміґрації з Европи звернути до полудневих стейтів Злучених Держав. Представителі згаданих стейтів, звязкові урядники як і аґенти корабельних лінїй подали собі в сїй справі дружні руки.

Тут, в сїм случаю йде зовсїм природно лиш тільки о підпиране капіталістичних інтересів. Коли чує ся медові, краснозвучні фрази про величавий розвій полудня, про його незвичайні богатства і жерела зарібкованя, то сьвідома людина старає ся передовсїм війти в суть тих обіцянок, пізнати їх правдиву вартість та побачити їх в правдивім осьвітленю. Бо в ґрунті річи — а се повтаряємо з натиском еще раз — іде там виключно лиш о се, щоби ненаситній жаждї зиску на розмірно новім теренї пхнути в рамена новий матеріял до визиску.

Европейських робітників, а передовсїм з країв не володіючих анґлїйською мовою як найгорячійше повинно ся перестерігати перед еміґрациєю на полудне. Днесь відносини в полудневих стейтах Злучених Держав суть еще того рода, що мож їх хиба порівнати з відносинами в східно надбалтійских або польських провінціях в Росії і то перед знесенем кріпацтва. О якій небудь, хотяйби найменчій, правній охоронї робітника нема й бесїди. Нащадки колишнїх плянтаторів получили ся з фарисейсько-побожними капіталїстами Нової Анґлії і сотворити на полудни ідеальне поле для безграчних і найбрутальнїйших метод визиску і розбою.

Так звана публична опінія в полудневих стейтах, о скільки іде о інтереси капіталїстичної кляси та єї знарядів, є цїлковито опанована расовим проблемом.

Від часу, як на папери полїтично увільнено нїґрів, не полишено нї одного средства, щоб ті мілїони безпомічних дістати опять в еще гіршу, бо матеріяльну неволю. Помимо усїх паперових ґваранцій, на глум усїм правам та конституції, днесь кольорове населене є так само виставлене на найбезличнїйший визиск як і в часах неволї. Відповідно для тих цїлий з правдиво чортівським спритом уковано цїлу сїть стейтових прав.

Оруже, яке в сей спосіб виковано проти нїґрів, цїлком природно ужие ся також і проти білих невольників.

Як уже згадано, в полудневих стейтах майже не істнує нїяке право для охорони робітників. Працю жінок і дїтий визискує ся там в сей спосіб як може нїгде інде в цїлім цивілїзованім сьвітї. Суди і уряди віддані цїлковито на услуги жадних зисків визискувачів.

Яскраве сьвітло на сї відносини кидає написаний умілим пером артикул в Nineteenth Century з августа с. р., в якім говорить ся про винаймлюване кримінальників і злочинців. Він опирає ся на строго урядових жерелах і статистиці. Подані там факти і описані відносини попросту бурять усю кров в чоловіцї. Доказує ся там фактами, що не лиш нїґри, але білі, жінки та дїти падуть жертвами найобридливійшої брутальности на яку покликані до сього орґани заховують ся більше як пасивно.

На полудню до сих пор істнує еще варварське уладжене, що арештантів жене ся товпами до примусових робіт. Арештантів кує ся парами в сей спосіб, що лиш малими кроками можуть йти. Усї дозорцї і формани, зовсїм природно, суть від стіп до голови узброєні і мають над арештантами неограничену власть. Вони мають право засуджувати їх на найріжнороднїйшого рода кари, з яких найпопулярнїйша є кій; з того послїднього рода кари роблять неограничений ужиток. В ряди годи лучає ся — а се також зовсїм буденний случай — що арештанта в короткій дорозї стріляє ся неначе скажену собаку; а за таким нещасливцем навіть пес не забреше. Жінки і дївчата рівнож суть безборонні і з душею та тїлом цїлковито віддані зьвірячим інстинктам дозорців. А найменче супротивлене ся їх воли означає кії або і смерть від кулї його револьвера.

Зовсїм помиляв би ся от сей, хтоб сказав, що то лиш з арештантами поводить ся в сей спосіб у тому пеклї Зовсїм нї... Щоб табор арештантів тих закованих невольників кождої хвилини заповнити новим матеріялом визиску, то годує ся — коли вільно так виразити ся, штучно сю катеґорію людий. В тій цїли приміром знамениті услуги віддає закон про волокицтво. Уладжує ся де-небудь бійку, потім ловить ся потрібне число здібних до працї людий, веде ся їх перед судію, а решта — то вже лиш дрібка формальностий.

До сього приходить еще одна пекольна видумка. Майже в половинї полудневих стейтів так звану контрактову книгу мож доходити на карній дорозї Жертві каже ся підписати який небудь контракт. З повзятих з'обовязань потом скручує ся на ню мотуз. Кошта перевозу і удержаня контрактор зараховує і то в сей спосіб, що робітник нїколи не є в силї вилїзти з довгу. Се є бочка Данаїд приноровлена живцем до капіталїстичних умовин. Коли жертва побачить, що усяка борба стала безуспішною і хоче ратувати ся утечею, то сейчас пускає ся в рух усю машинерію стейтову, щоб лишень дістати назад жертву у свої кіхтї. Лиш дуже рідко удасть ся якому щасливому утїчи, щоб свої сумні досьвіди розказати сьвітови.

Тут ми дійшли до сього пункту, який належить з цїлим натиском підчеркнути. Цїла преса нашого краю знає про сї відносини — однак нї словом про них не згадає. Віддана душею і тїлом на услуги капіталїзмови не хоче доторкати ся сеї гниючої болячки. В ряди годи, коли вже щось до неба о пімсту вопіюче лучить ся, згадає ся про се мимо ходом, щоб потом потонути еще глибше в мори мовчанки.

Европейські гостї з пануючих кляс обертають ся лишень виключно в кругах плютократії, де пе ся знамените вино і добре бавить ся та збирає ся побрехеньки про країну „безконечних можливостий“. Нїхто однак не знає і слова сказати про страшні обставини полудня. Щось подібного псувало-б веселий настрій, та розстроювало-б загальну гармонію.

Що висше згаданий артикул мусїв шукати гостинности аж в анґлїйськім „маґазинї“ се є також незвичайно характеристичне для пануючих тут обставин і відносин.

Лист з Старого краю.

[З галицького сойму. Новий монаший руський чин в Галичинї. Чутка про уступлене еп. Хомишина.]

В понедїлок дня 16 вересня зібрав ся у Львові галицький сойм на кілька тижневу сесию, в котрій має ухвалити богато незвичайно важних законів. Маршалок сойму польский маґнат ґраф Станїслав Баденї отвираючи наради сойму виложив в своїй промові проґраму соймових праць під час теперішної сесиї і вичислив при тім цїлий ряд законопроектів. в першій мірі згадав о потребі ухваленя нової виборчої ординациї до сойму, але піднї з натиском, що новий виборчий закон не сьміє стреміти до „przewrotu“, противно має лучити орґанїчно минувшину з будучностию иншими словами, робучий люд буде на дальше позбавлений всякого впливу на краєве законодавство і чотири тисячі зледащілої і зґанґринованої польської шляхти буде і на будуче без контролї панувати над 7½ мілїонами галицького населеня.

Що більше. Щоби і тим нечисленним елементам, котрі хоч в маленькій скількости дістануть ся до соймової салї, відобрати всяке слово критики, предложено рівночасно проект нового соймового реґуляміну. На основі предложеного проекту маршалок має необмежену, прямо диктаторську власть над поодинокими послами (такої власти не має нїякий президент парляменту чи сойму котрої небудь культурної держави у сьвітї) і кождої хвилї може їм безапеляцийно відобрати голос, а навіть викинути з салї засїдань. Має дальше право контролї і цензури над посольськими внесенями іннтерпеляциями і інтерпеляциї, які маршалок узнасть за невідповідні, може відразу відкинути. Коли згаданий проект справдї стане законом, тодї доля соймового посла в Галичинї, що схоче боронити інтересів працюючих народних верств, буде дуже незавидна бо навіть зглядно численна опозиция буде вповнї лишена тактичних средств оборони перед соймовою більшостию.

З цїлого ряду прочих проектів, що і не внесено тепер у соймі, найважнїйший для нашого народу проект, нормуючий правні відносини т. зв. сезонових робітників в рільництві і лїсництві. Галицька соймова більшість (на 161 членів галицького сойму є около 100 властителїв великої земельпосїлости, стояча вірно від часу істнованя галицького сойму на сторожі інтересів польської шляхти, налякана хронїчно повтаряючими ся в східній Галичинї рільничими страйками і масовою зарібковою еміґрацию до північної Америки і Прус, хоче галицького робітника прямо прикувати до місця і зробити з него слїпе оруде до експльоатациї. Сю цїль мають східно галицькі плянтатори в польських контушах і конфедертках осягнути в сей спосіб, що в паньских рільничих і лїсових господарствах булиби заняті тільки робітники сталі з виключенем тих, що працюють на дни. Юриздикция над тими робітниками прислугувалаби не як доси судам іменно в спорах, що виникнули зі службових відносин, але власти полїтичній (староства), котрі в Галичинї є тільки шляхотськими фільварками. Коли сей проект буде ухвалений, а відтак санкционований для робітників в Галичинї настане правдива египетська неволя, в наслїдок чого мимо всїх перепон зросте еміґрация і сотки тисяч галицьких нуждарів буде шукати захисту далеко поза границями рідного краю.

В галицкім соймі засїв перший соціялїстичний посол і то українець зі збараського повіта п. Андрей Шміґельський, один з найбільше інтелїґентних українських селян. Коли посол Шміґельський появив ся пораз перший у соймі з червоною відзнакою на грудях, панове зі сойму мало не показили ся зі злости, що і під дах галицкого сойму вдер ся червоний социялїст. Присутність социял-демократичного посла в соймі впала сейчас всїм в очи, бо коли маршалок по виголошеню звичайної промови отворив соймові засїданя внїс оклик в честь австрийского цїсаря, всї присутнї посли повстали зі своїх місць і повторили тричі сей оклик, лиш один посол Шміґельський демонстрацийно сидів на своїм місци, оказуючи тим невдоволене робучих верств з поведеня цїсаря, котрий противить ся допущеню тих верств до впливу на краєве законодавство.

Справа з виборчою реформою до галицкого сойму для українсько народу в Галичинї стоїть дуже лихо. Кождий проект, що появив ся доси що до виборчої реформи з польської сторони, попри те що з загального боку є страшенно реакцийний, старає ся притім zniszczyć Ruś і признати сьміло за мале число мандатів.

Рівночасно з галицким соймом радять і прочі австрийські сойми і всюди видвигнено реформу виборчу. Дальматинський сойм ухвалив навіть загальне рівне, безпосередне, тайне голосоване, але віденське центральне правительство відмовило предложеня до цїсарської санкциї.

Заходами митрополита Шептицкого повстав недавно новий руський монаший чин в Галичинї так звані Антонїяни на разї з одним осїдком в Скнилові коло Львова. Сей чин ще тільки в первочинах, має доси одного сьвященника і кількох братчиків. Правила того чину є більше строгі як пр. у Василіян (8 годин молитви, 8 годин працї а 8 супочинку) і безпосередною їх цїлею по рецептї Шептицкого є движене теольоґічної науки і ширене в житю „християнских начал.“ Справдї цїкаві відносини в Галичинї. Що року збільшаєсь число монастирів монахів — і жандармів, а край що раз більше паде під економічним і просьвітним зглядом.

Від якогось часу кружить поголоска, що станїславівский епископ Хомишин має уступати зі свого місця, котре має заняти монах Василіянин Філяс (сей, що був в Канадї). Для Шептицкого загонистий і не почитальний Хомишин не представляв великої вартости, бо він явним, а не раз прямо некультуним нехтованем всякої свобідної поступової кумки богато зробив шкоди езуїтизмови, місто його ширити, як сего сам бажає. Противно Філяс є троха гладший в обходженю і може бути яко епископ придатним орудем в руках езуїтів. Хомишина мають після згаданої поголоски покликати до Риму, як се зроблено свого часу з покійним митрополитом Йозифом Сембратовичем.

Пару слів з нагоди першого представленя Драм. кружка ім. Івана Котляревського в Ню Йорцї.

Коли розгорнемо сторінки історії і станемо слїдити за культурним розвоєм народів, побачимо, що одною з найголовнїйших пружин в тім взглядї безперечно є театр. Се дасть ся видїти уже в глубокій старинї, пр. у Греків, на яких 1000 лїт перед Христом. Бо дїйсно, зі всїх штук гарних безперечно драматична штука з найбільшою силою впливає на чоловіка. Вона неначе переносить його у се житє, що йде на сценї, каже йому ураз з актором тужити, радїти, почувати його почуванями, змаганями. Драматична штука, се щось взнеслого. Чоловік слухаючи слів поета говорених устами актора, шляхотнїє, душа його нїжнїє, робить ся вражлива на усе гарне, красне, взнесле. Він бачучи перед очима приміри шляхотного геройства, змаганя до добра, мимоволї ставляє себе самого в положене героя та починає роздумувати, щоб він здїлав в данім случаю, бачить наглядно ріжницю поміж добром і злом, поміж взнеслими ідеями а зьвірячими інстиктами.

Коли театр безперечно у вихованю усїх теперішних культурних народів мав велике значінє, то тим більшої вагу має і повинен він мати в житю нашого народа, народа на скрізь пасивного, без ініціятиви. Спеціяльно, еще для нас заточенців тут за морем він має і се значінє, що про-

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

мовляючи зі сцени живим нашим словом, чудовою піснею, будить в душі почування любови до свого, до рідного, стає заборолом перед винародовленем, стає сею твердинею у якій наше слово зберегає ся неначе остров посеред чужого моря.

І тому я дуже зрадів, коли вичитав в часописях про заложене драматичних кружків (Вінніпеґ, Канада, Ню Йорк, Юнкерс.) Се поки що перші почини, так сказатиб дитинячі кроки — однак маю надію, що вони не заснітять ся в починах, та при добрій воли за ними підуть і дальші, численнійші, та, нас поставлять поруч з другими народами, що назва „ґалишен" перестане мяти висьміваюче значіне.

В переїзді через Ню Йорк попав я на представлене „Драм. кружка ім. Ів. Котляревського". Пішов з простого патріотичного обовязку будучи приготованим з гори побачити звичайну аматорску гру... Однак я дуже мило розчарував ся. Те, що я бачив так далеко виходило поза сї рамки, в яких звичайно привикло бачити ся усї наші доте перішні аматорскі вистави, що попросту не хотїло вірити ся, що се грають аматори. Я кількanайцять лїт уже тут, бачив уже не одну ам. виставу, однак сьміло можу заявити, що ся була першою так під взглядом сценічного викінченя як і гри поодиноких акторів, Такої вистави, як „Невольник" не повстидав би ся і перший лїпший заводовий театр.

Сюжет самої штуки „Невольник" взятий з поеми Тараса Шевченка тої самої назви.

Гадаю, що ся поема є загальнo звісна усїм вп. читачам, тому не буду переповідати вмісту драми а позволю собі зробити декілька заміток що до самої вистави та гри аматорів.

Безперечно перше місце належить ся тут Яринї (д. Кароль), яка віддала свою ролю з таким зрозумінем, чутем, та усякими найтончими відтїнями, почавши від весело безжурної дївчини, потім любки, що тужить, побиває ся за милим, а вкінци справдїшної геройки, що з роздираючим серце криком розпуки, жалю і утїхи кидає ся витати свого суджено́го, слїпого каліку, — що до еї гри не мож нїчого сказати — хиба лиш самі слова похвали і признання. Вона вивязала ся зі своєї задачі дїйсно як справжня артистка. Друга жіноча роля, подруги Ярини, безжурної, веселої дївчини Оксани (д. Л. Бучацка) вийшла рівнож знаменито, шкода, що ею довело ся бачити лиш короткий час на сцені. Однак і з тих кількох слів бачить ся у неї великий талан.

З мужеских роль яб поставив на першому місци старого Коваля (д. Павловский) який віддав усї драматичні моменти так натурально і з таким чутем, що мимоволї приходило ся разом з ним сумувати і плакати. Бандурист Недобитий (д. Малїевич) своєю грою а особенно чудовими сьпівами порівав слухачів за собою. Се е не буденний голос, тим більше, що вишколений і однаково звучний так в горішних як і долїшних тонах. Поруч перших стояв на рівній висотї Стефан (д. Цурковський) раз розлюблений до нестями в своїй милій, то знова герой атаман, що з погордою глядить смерти в вічи. Роля буйних юнаків козаків Неплюй (д. Білобрам) і Опара (д. Балко) була знаменито обсаджена та оба вповнї достроїли ся до цїлости.

А ся цїлість взявши загально випала знаменито. Особливо піднести тут приходить ся повне житя і правди віддане збірних сцен, які в аматорских виставах звичайно виходять мляво

Одну лиш мушу дати пораду режисерії: не во гнів кажучи павзи чи не за довгі (одна пр. 35 мінут) Сеж преціньб дуже легко оминути, та чим коротші павзи, тим лучше як для самих аматорів, так і для гостий. Рівнож хори в 4 ій і 5 ій дії виказували браки та давалиб дещо до жаданя. Колиб і хори достроїли ся до гра, то тоді безусловно не мож-би було нїчо закинути.

Початок, і то дуже гарний початок зроблений. Пожелатиб щоб молоде товариство пішло і на дальше по тій дорозї, а я вірю, що ми колись станем ним гордити ся.

А.

„Сватання на Гончарівці" в Йонкерс, Н. Й.

Дня 28, вересня с. р. попав я на перше представлене „Драм. Кружка в Йонькерс". Грано українську стародавню, однак вічно сьвіжу і нову еперету „Сватання на Гончарівці".

Взагалї взявши цїлість, коли возьме ся під розвагу, що се доперва перше представлене і що майже всї аматори по раз перший виступали на сценї, випала вельми вдоволяюче. Те, що бракувало з рутини і сценічного вишколеня та техніки, те доповнювала охота та щирість, і я вірю, що при дальшій, щирій праци „Драм. Кружок в Йонкерс" виробить в своїому гуртї небуденні сили. Досить прикро вражало мале число учасників на представленю. Чому се приписати, не знаю: чи сїй лїнивій нашій байдужности до усього того, де не бачить ся віски та пива, чи уливному дощеви. Гадаю однак, що ся послїдна причина не могла стати перепоною, та що вже з самої цїкавости, як то витягають ся аматори зі свойого першого виступу, повинноб ся було піти.

Колиб лиш не се обридливе рутеньство...

А піти на всяк случай вартало.

А тепер декілька слів про гру аматорів.

У нас так водить ся, що всякі аматорскі виступи, уже з уряду мусить хвалити ся. Я однак есьм в тім милім положеню, що мене не торкає ся се правило, а коли і у мене вийдуть понахвали, то видко, що дїйсно годї інакше писати і оцїнювати.

Зачну від жіночих лиць. Безперечно найтяжша. бо повна драматичних моментів є роля дївчини Уляни (д. Ковальчик) в за нею роля еї матери Одарки (д. Войтович). Обі випали знаменито, віддані з правдивим талантом і драматичним хистом. Старий, добродушний пїяк Прокіп (д. Серафим) не один раз викликав сьміх у публики своєю наївностию і свободою рухів на сценї Дуже гарно віддав свою ролю старий Кандзюба (д. Павлик), та Олексій любовник Уляни (д. Дзярский). Безпречно незвичайно гарно і з повним зрозумінем випала роля дурного Стецька (:д. Слюзар), який своїми глупкуватими виступами і мінаки розсьмішував до розпуку зібрану публику . Роля Москаля спочивала в уміетних руках д. Роздїльского, який поводив ся на сценї незвичайно свобібно та з рутиною заводового актора. Поруч нього на однаковій висотї стояв і другий сват (д. Ковальчик.)

І дїйстно великі слова признаня і похвали належать ся дружині „Др. Кр. Йон." за випроваджене сьої штук . Всякий, хто виходив по представленю міг совістию сказати, що сей вечер не був стрaчений, та що спомин про нього довго лишить ся в його душі.

Один.

ДО ВІДОМОСТИ

всїм Делеґатам гр.-кат. громад церковних в Сполучених Державах.

Кожда гр.-кат. парохія зволить вислати з матерної церкви 2 делеґатів а з дочерної одного делеґата на

МІТИНҐ ДУХОВНИЙ

котрий відбуде ся дня 17. і 18. октобра 1907 в Ню Йорку при церкві сьв. Георгія E. 20 Street в слїдуючім порядку:

І. Дня 17. октобра.

1. О год. 8. рано Архієрейска Служба Божа.
2. О год. 10. рано перше засїданє до год. 1. пополудни.
3. Від год. 3—6 пополудни друге засіданє.
4. Від год. 8—10 вечером третє засіданє.

Слїдуючого дня той сам порядок.

ІІ. Предмет нарад слїдуючий:

1. Церкви записані і незаписані.
2. Релїгійне вихованє дітий, висше їх образованє і фонд шкільний стипендийний.
3. Удержанє Епископа.
4. Катедра, резиденція, Семинар духовний руско-америк.
5. Школи парохіяльні.
6. Дім сиротиньский для убогих і калїк.
7. Монахині і захоронки для дітий.
8. Школи для дяків.
9. Будова нових церквей лишень за позволенєм Епископа.
10. Неуправнене колєктованє в місцевій парохії на всякі цїли.
11. Клевети по ґазетах.
12. Рускі орґанізації.
13. Право ситизеньства.

Громада церковна на мітинґу дня 13-го Октобра вибере двох або одного делеґата після того, чи належить до материої чи дочерної церкви. Кождий делеґат дістане повномочіє заосмотрене парохіяльною печатію і підписом сьвященика, головного куратора і секретаря. Без такого повномочія не має вступу на духовний мітинґ.

South Fork, Pa. 28. септ. 1907.

† Сотер,
Епископ.

11. Монахині і захоронки для дітий.
12. Резиденція, катедра, Семинар американьский руско-духовний.
13. Вибір комітету для уложеня:

а) Історії рускої Церкви в Америці,

б) Шематизму на рік 1908 (Спис церквей, душ гр.-кат. фамілій: самотних (хлопці, дівчата, дїти, соломяні вдівці). шкіл. маєтків церковних, дякоучителїв, народних организаций, братств, товариств і других культурних інституций — рівнож спосіб заробкованя).

14. Матеріяльне забезпечене гр.-кат. Епископа.

South Fork, Pa. 28. септ. 1907.

† Сотер,
Епископ.

Лиш 15 Окт. о 8. рано Служба Божа Архієр. в Брукліні під ч. 720 Leonard St., Greenpoint, а прочі дни в Ню Йорку.

ДО ВІДОМОСТИ

всїм гр.-кат. Сьвященикам Сполучених Держав Північної Америки.

Сим запрашаємо все гр.-кат. Духовеньство на

..... КОНВЕНЦІЮ .....

котра відбуде ся дня 15. і 16. октобра 1907 під ч. 332 E. 18. Str. New York City, після слїдуючої програми:

І. Дня 15. октобра.

1. О год. 8. рано Архієрейска Служба Божа.
2. О год. 10. рано перше засїданє до год. 1. пополудни.
3. Від год. 3—6 пополудни друге засіданє.
4. Від год. 8—10 вечером третє засіданє.

Слїдуючого дня той самий порядок.

ІІ. Предмет нарад слїдуючий:

1. Усталенє границь істнуючих парохій.
2. Орґанізація парохій нових.
3. Забезпеченє сьвящеників на старість або на случай немочи.
4. Поділ всіх церквей на деканати.
5. Поділ парохій на кляси.
6. Місийні сьвященики і місийні каплиці.
7. Школи парохіяльні; учебники руско-американьскі і катехизми руско-американьскі.
8. Школи для дяків.
9. Унормованє пенсий і треб в цїлих Сполучених Державах.
10. Дім сиротиньский і убогих.

ТАНІ ШИФКАРТИ!

Хто хоче їхати до краю най не дасть ся отшукати несовістиим аґентам, бо тепер шифкарти станїли.

Цїла подорож зі Скрентон до Кракова коштує $29.60. Цїла подорож зі Скрентон до Лїбави коштує $30.65.

Шифи перворядні, переходять через море за 9 днїв.

По близші інформації удайте ся до одинокого рускаго аґента на цїлий Скрентон під адресу:

ВАСИЛЬ ГРИШКО,
South Seventh Ave.,
109Scranton, Pa. 39-42

Важне! Важне!

Хтоби хотїв дістати роботу в Ресторантах, салюнах, на фармах, в копальнях вугля, при будові колєї, стебельнях і пр. прошу зголосити ся до офісу:

ГНАТ РИШИНЬСКИЙ,
181 E. 3d St., New York, N. Y.

ПРОТОКОЛ

річного засїданя Головного Виділу Р. Н. Союза, в Америці відбувшого ся на днях 10—11 септември 1907 р. в Trenton, N. J.

(Дальше)

ПОДІЛ ФОНДІВ.

ФОНД СИРІТСКИЙ:

На посль. IX. Гол. Конвенції фонд сиріт. врав з проц. був	16 478.00
Відтак вплинули до него слїдуючі сирітскі гроші:	
по Юрію Боровчак Джесуп, Па.	300.00
„ Стефанї Мигалик Пітсбурґ, Па.	300 00
„ Теодорі Хованець Пасайк, Н. Дж.	115.00
„ Стефанї Петровскім Ансонія, Конн.	500.00
„ Івані Пиавчан Мінерсвіл, Па.	500.00
„ Юрію Юсїнко Манов, Па.	363.00
„ Теодорі Добош Ню Флорес, Па.	435.72
„ Гнатї Осадец Гезльетон, Па.	446.25
„ Михайлї Маркус Бровнсвіле, Па.	456.50
„ Івані Шавко Гомштайт, Па.	100.00
„ Андрею Телепон Джерзи Сіти, Н. Дж.	253.85
„ Івані Хавик Рон, Па.	737.05
„ Андр. Дарховскім Шамокін, Па.	443.85
„ Йосифї Кміцїньскім Пітсбурґ, Па.	500.00
„ Івані Качкош Мт. Кармель, Па.	500.00
„ Афтанї Панько Прайсбурґ, Па.	500.00
„ Івані Товт Кенонсбурґ, Па.	500.00
„ Василю Шемела Майнерсвіл, Па.	500.00
„ Василю Паньчак Пітсбурґ, Па	500.00
„ Вікторі Гнатик Ансонія, Конн.	500.00
„ Петрі Скрут Тейлор, Па.	452.00
„ Михайлї Попович Донло, Па.	420.79
„ Орестї Бурка Ойл Сіти, Па.	180.52
„ Андрею Ковальчик Майнерсвіл, Па.	443.25
„ Івані Оравскім Іверсон, Па.	450.00
Разом сир. фонд по 1 Авґ. виносив би	26.845.78
Но понеже за той час виплачено сир. частей як вже перше подано на суму	5.390.38
То сир. фонд з днем 1 Авґ с. р. виносить	21.455.40

ФОНД РЕЗЕРВОВИЙ (або желїзний)

На підставі ухвали статутової комісії по IX гол. конвенції, котра між іншим ухвалила, що до резервового фонду, крім 2 цнт. від члена місячно має вкладатись всї приходи з вступного, грамот, відзнак, книг, чартера, книжочок і т. д.

А се: З вступного відзнак чарт. книг грам. книжочок і т. д. прийшло	7.736.56
по 2 цнт. від члена за 12 місяців	1.795.56
Надвижка з розмету за 12 місяців	587.73
Разом фонд сей по день 1 Авґ. виносить	10.119.85

ФОНД НАРОДНИЙ:

Складав ся по 1 цнт. від члена і за 12 м. виносить	897.81

ФОНД БІДНИХ

Складав ся по 1 цнт. від члена і за 12. м. виносить	897.81

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Фонд сирітский виносить	21.455.40
Фонд резервовий	10.119.85
Фонд народний	897.81
Фонд бідних	897 81
Разом всї фонди виносять	33.370.87
Пісьля чого в фонді розп. остає	3.738.80
або стан каси з кінцем юлія с. р. есть	37.109.67

РАХУНОК з календара на 1907 рік.

На календар видано	1.060.37
Вр. вплатили за него	1.648.00
З календарів прийшло	587.63

СПРАВОЗДАНЄ ГОЛОВ. АРҐАНІЗАТОРА.

Що до орґанізаторів Р. Н. Союза і їх діяльности, скажу коротко так: Коли IX Голов. Кон. назначила мене голов. арґанізатором, по упорядкованю пильнійших справ Союза по голов. Коквенції в початком новембра 1906 року настановив я 97 орґаніз. відтак з часом настановляв я по трохи більше тих, котрі хотїли, так, що днесь всїх орґ. есть 114. З тих 114 орґанізаторів гдекотрі не працюють майже нїчого, а решта зорґанізували від Нов. 1906 до Айґ 1907 2.021 членів дорослих і 145 дітий.

Між трудящими ся орґ. на похвалу заслугують п. п. М. Бабій, Г. Ковалевич, Ф. Ковал Ко. І. Костюк, Гр. Копча, Анд. Овсак, А. Романчак, П. Середницкий, К. Шкурат, А. Шкребяк, П. Сушереба, Ю. Зубко і Й. Запоточний. Тії панове справдї працюють около орґанізації, за що складає ся їм щиру подяку як також взиває ся всїх тих що до тепер спали і тих що працювали но дуже мало, щоб енергічно взялись до праці, чим покажуть, що і они не гірші других.

На сім покінчено справсздане фінансового секретаря і гол. орґанізатора. По сім слїдує справоздане Головного Рекорд. секретаря, яке оголосить ся в слїдуючім числї.

(Дальше буде.)

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар, 'Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.

Предсїдатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсїдатель:
Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Монїта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матїй Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
с. Л. Левицкий, Shenando h, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руско народна організація в Америцї.

Принимає членів **від 1 року до 40 лїт житя.**

Вступне після лїт.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за дїти від 15.00 до $300.00.
В разї утрати. а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родинї $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись такожь до братства, яке належить до Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іненослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“.

Посмертні вісти.

Юлїя Семчашин, жена Ілька, члена Р. Н. Союза від 33. Нортгемптон, Па. померла 24 септемб. б. р

Вічная память!

Ч. 321 КВІТ 100.00
на сто долярів, котрі п. Йосиф Цїх отримав яко (надзвичайну) запомогу за незд. до працї з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.

Ню Йорк, Н. Й. 1907.
Йосиф Цїх.

Сьвідки:
Володимир Турула,
Йоан Лянґер.

Від місцевого Удяду Р. Н. С. в Америцї. Відд. 69.
А. Корпан, пред.
Я. Ванчицкий, секр.

Рух в віддїлах Р. Н. Союза.

Джерзи Ситі, Н. Дж. Руский Молодечий Клюб, від. 70.
подає до відомости усїх Русинів, що в місяци септембри і октобрі буде приймати ся нових членів без вступного.
Т. Пацала, секр.

Нюарк, Н. Дж. бр. сьв. Ів. Хр. від. 76.
подає до загальної відомости, що мітинґи відбувають ся в кожду середу по 15-ім в гали Адама, 55 Passaic Ave. Хто не явить ся на трох мітинґах буде вичеркнений. В місяцю октобрі приймає ся нових членів за половину вступного.
І. Добуш, предс.,
Н. Явчак, кас.,
Гр. Гінда, секр.

Ойл Сіти, Па. бр. Успенїя Пр. Бог., від. 139.
подає до загальної відомости, що квартальний мітинґ відбуде ся дня 13. октобра с. р. На сей мітинґ безусловно мусить кождий явити ся та вирівнати всї свої залеглости, бо в противнім случаю зістане вичеркнений.
І. Романчак, секр.

Ню Кенсінґтон, Па., бр. сьв. Володимира, від. 158.
подає до загальної відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся дня 13-го октобра с. р. Початок о першій год. по полудни. Явити ся має кождий член без виїмки. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., урядник $1.00 кари. В місяцю октобрі принимає ся нових членів за половину вступного.
П. Кузьмиха секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в "Свободі" по цїнї одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

БАЛЬ! БАЛЬ!

Читальня „Просьвіти“ в Філядельфії, Па. устроює Баль получений з концертом, в суботу, 12-го октобра 1907 р. в Польскій Гали, під числом 209—15 Fairmont Ave. Вступ для мущин 15 цнт., для женщин 10 цнт. Початок танців точно о 7-ій годинї вечером; о 9-ій зачнесь концерт, по концертї опять танцї і забава.

На сей баль запрашає сердечно всїх Русинів і Русинок, мешкаючих в Філядельфії як і в околици.
Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює тов. „Запорожска Січ“ в Ню Йорку дня 12-го октобра в Liberty Hall, 255—263 E. Houston St. Початок о год. 8-ій веч. Вступ 25 цнт. від особи. За знамениту забаву ручить
40-41 Комітет.

Де є

Іван Перун, родом з Панкной, повіта горлицкого. Правдоподібно пробуває десь коло Ансонії, Конн. Хтоб про нього що знав або він сам нехай пише на адресу:
John Mowczan
281 W. Erie Ave.
Corning, N. Y.

ДЕ Є

Василь і Катерина Котик они походять з села Брідок, повіт Кіцмань Буковина. Хтоби знав о них, або они самі нехай зголосять ся на адресу:
John Kotek
Box 34, Red Cliff, Wis.

ПОШУКУЄ СЯ

старшої особи, котра розумілабися добре на вареню і провадженю домашного господарства. Зголошувати ся впрост з поданєм условій до Rev. Leo Lewicki, Shenandoah, Pa. 39-41

ПОТРІБНО

до Ґросернї і Бучернї хлопця 16—18 лїт, котрий уміє добре рахувати, писати і розуміє троха по анґлїйски. Мусить бути Русином. Голоситись устно до редакції „Свободи“.

ШАНОВНІ РОДАКИ!

Хочете купити фарму? Єсли так, то пишіть на адрес: Connor Bros Lands Weyburn, Sask. Can. Земля добра, клїмат здоровий. Церков і школа в місци.

Добра нагода! Пишіть по руски, польски або анґлїйски.

Адрес:
Connor Bros Lands
40—42 Weyburn Sask Can.

АҐЕНТІВ ПОТРЕБУЄМО

у всїх містах Америки. Рідка нагода богато заробити для тих що не знають анґлїйского язика. Тілько кілька годин вечірного занятя. 40—41
Bronislaw Zelski
67 W. 67 Str. New York City.

СВІЙ До СВОГО!

Хто хоче дістати добру роботу, нехай не шукає за нею по жидівских емплойментових офісах. Так жінки як і мужчини в кождій хвили дістануть добру роботу у 39-47
.....I. R. Maciak & Co. .....
65 Sussex St., Jersey City, N. J.

ЗАПРОШЕНЄ.

Посьвяченя відновленої гр. к. рускої церкви і іконостасу в Northampton, Pa. довершить Преосв. Епископ Сотер С. Ортиньский, перший гр. к. Епископ в Америцї в Недїлю дня 27 Октобра с. р. На се наше велике сьвято запрашаю всїх моїх сусїдів Священиків, як і всї дооколичні Брацтва. .....
Northampton, Pa. 20. Септ. '07
Нестор Дмитрів, парох.

За Комітет церковний:
Ник. Олекса,
Мих. Петрик,
39-42 Йосиф Ґеренда.

ЗАПРОШЕНЄ.

Дня 29-го н. ст. октобра с. р. у вівторок на „Mitchell Day“ відбуде ся посьвячене „угольного каменя“ рускої кат. церкви в Шамокін, Па. Чину посьвященя довершить Високопреосьвященний Епископ С. С. Ортиньский. Торжество розпічне ся точно о год. 10-ій рано. Запрашаємо отсим Вп. доокресні Братства і всїх щирих людий до ласкавої співучасти в тім нашім торжестві. Вечером того самого дня відбуде ся величавий концерт в честь Впр. Владики. 40—43

За Раду церковну:
о. Іван Констанкевич
Іван Ґлова
Никита Тиханьский.

Відозва до всїх віддїлів Р. Н. Союза.

На річній конвенції урядників „Р. Н. Союза“ в Trenton, N. J. дня 11 с. м. рішено вислати телеґраму до Єго Преосвященьства Кир. Сотера з заявою синівскої любови і привязаня та попертя морального зі сторони членів „Р. Н. Союза“. Сесю телеґраму вислано і урядники „Р. Н. Союза“ були одної думки, що майже всї члени нашої організації одобрять подібний поступок. Во і якжеж его осудити? Оджеж кождий з нас знає в якім оплаканім станї знаходила ся тай ще знаходить ся наша руска гр. кат. церков в Америцї. Майже всї ми були тої думки, що для приведеня ладу в наших церковних відносинах потреба нам голови — епископа. О того епископа старали ся сьвідомі рускі люди всїма способами і вкінци діждалисьмо ся его в особі Єго Преосьвященства Кир Сотера Ортиньского. Кождий з нас з одушевленем витав і витає свого Владику, кождий, балакаючи про него не має слів похвали і покладає на него великі надії, але дуже мало є таких, котрі поставилиби собі таке запитане: А з чогож той епископ буде удержувати ся? За чиї гроші він буде їздити і орґанізувати нас? Певно неоден скаже що епископа в Америцї удержувати буде край або епископ сам такий богатий, що не потребує нїчиєї помочи. Але так не є. Наш Преосвященний не побирає грошей від жадного правительства анї своїх богато не має. Він під зглядом матеріяльним не зависимий від нїкого. Він приїхав тут з сьв. Хрестом і словом Божим а більше з нїчим, а нашим сьвятим обовязком підперти нашого першого Владику грішми, щоб він відчув, що нарід, для котрого він тут приїхав, зрозумів цїлковито вагу свого обовязку. В першій мірі повинні підперти свого епископа матеріяльно церковні громади, але се може стати ся пізнїйше, а поки що моральним обовязком нашого „Р. Н. Союза“ є се зробити як найскорше і педедати свому Владицї дар любови. Якже се зробити? А так. В місяцю октобрі кождий член „Р. Н. Союза“, коли буде платити своє місячне місцевому секратареви най при тій спосібности зложить добровільну жертву (кілько схоче) для епископа. Не члени Союза повинні також складати свої жертви. Місцевий секретар, посилаючи гроші до головного касиера взглядно голов. секретаря зазначить кілько з тих грошей зібрано для нашого Владики. Опісля загальну суму голов. касиер відішле нашому Преосьвященному яко дар любови від „Р. Н. Союза“. Просить ся місцевих секретарів усїх віддїлів „Р. Н. Союза“, щоб сесю відозву перечитали на головнім мітинґу і загріли людей до щедрих жертв. В той спосіб наша орґанізація „Р. Н. Союз“ покеже наглядно свою любов і сильну звязь, яка лучить нас і нашого Преосвященного.

О. Стофан Макар, отець духовний Союза.
Конст. Кирчів, предс.
Алекс. Шаршонь, касієр.
Семен Ядловский, секр. фінанс.
Теодор Лабовский, секр. рекорд.
Т. Талпаш, радний.
М. Беля „
М. Семенюк „
А. Овсак „
Ф. Поливка „
о. Л. Левицкий контр. комісія.
О. Стеткевич „ „
С. Калакука „ „
А. Цурковський, редакт. „Свободи“.

Допись.

Ріо Кляро, Парана, Бразилїя.

Уже давно як не видати жадної дописї з Ріо Кляро, хотяй було досить фактів, що мож було навести. Та заржавіли про то не відновляти. Пишу тут деякі новійші кавалки.— Тому чотири роки як заложена у нас стація колэйова на лїнії так званій S. Paulo-Rio-Grande котра переходить через нашу кольонію. При сїй стациї званій Морешаль Молет закладаєсь місточко. Маєм уже 7 склепів; т. є. 2 бразилїйскі 2 польскі і 3 рускі. Ще до того є бучерня котру отримує поляк, три варстати шевскі і 1 кравецкий. Правда що з тих всїх оден лиш польский а прочі три рускі. Треба ще і тоє знати що будуєсь ще чотири вендї (склепи) та на жаль жадна з них не руска а самі польскі.— Говорю тут, що маєм три рускі склепи але чи чисто рускі, треба сумнїватись; не кажу щоби не мали они куфи горівки пива, вина, або інших алькоголїчних напитків; Коб здорові мають сего подостатком тай вигоду людям роблять що не ма щой казати.....Але говоривем чи то дїйстно склепи? Я виджу що у польских склепах повно локтевих товарів, убрань, капелюхів і инших корінних товарів та желізних приборів. Власне ті тілько користають тай достарчають для руских кольонїстів ліктевих товарів котрих найбільше кольонїст потребує. А чи дістанете то саме у наших що у чужих де там; там они не трудять ся. Бо то кажуть они не дає зарібку. Я міркую еслиби не давало зарібку тоби Вендярі поляки котрі не давно по кілька звоїв товару тілько у своїх склепах мали а нинї запаковані локтевими товарами. І що правда дає заробок бо як звістно деяким кольонїста тутейшим що переважно кождий кольонїст річно потребує 3 ста мільрейсів в идати для челяди на убраня; тож рахуйте на блисько 8 сот родин котрі переважно належать до сего місточка, не можуть піднестись чужі вендярі? Ну, але як можна крикнути „Свій до свого, коли у своїх хиба алькоголю дістанеш.— Може бути що деякі Вендярі в М. Молет будуть противні то моїй дописї але прошу перепустіт бо за правду і гріху нема. Ще бим навів деякі кавалки що до полїтики і патриотиму але лишу на другий раз. Але знаєте що то кажуть лиш сир відкладаний добрий а що маю оповісти то лїпше оповім зараз. Власне то що говорю в запитаню чи то дїйстно рускі склепи: Я довгий час не мешкав тут а на іншій стації. Коли прибувем на сю стацію і заглянув до руских венд то коб не мова то навіть би не пізнав. Венди з шильдами польскими а ще знаєте що в серединї на самій середній стїнї польский білий орел на червонім днї, з написом: „Розповшехняйце Поляка“! Но мишлю собі то такой не ведесь розвивати Русь Бразилїйску бо самі свої не дають а підставляють чуже. Чиж не сором для нас Бразилїйских Русинів щоб ми чуже величали а своє понехали!? Встид та ганьба! Далїй заглянув я до ванькіра где стїни що правда украшені образами між котрими і цар Николушка в величавих рамах красно представлений; при столах забавляють ся Русини котрі раз ураз придивляють ся сїй портретї тай говорять: То! наш брат! коб здоров був не дав ся Япанчикови! А революцию тепер чуєте здусив на нїц! Не так як наш сивий що дав свободу, конституцию а сам мусить панів слухати. Но і видите пов. читачі Свободи, чи не сїють ті люде загорівчані темноти і москвофільства замість просьвіти? Ну а скажіть що меже ними; то не так що то не є наш брат, тобисьте ся мали між ними но! но! Приглядаюсь я далїй на стінї виджу маленьку портрет завбільшки дві долони з підписом „Тарас Шевченко“, обдерта знуждана без рамів без нїчого; питаюсь одного з людей що то за портрет? Відповідає оден що не зне, от певно каже якийсь дїд намальований. Я їм кажу, що сей то наш поет руский, можесьте чули з істориї за Тараса Шевченка так і таким оповідаю але де там говори до гори гора горою. Добри що Николушку знають. Пробувши довгий час в тій кольонії спробовавем щасьтя. Скликавем за порадою знакомих, кольоністів з одної кольонії щоби ся порадити чи не можна би гдесь заложити школи; тай рада в раду як где будем будували радять мя одні ту другі ту і так закликалось кілька разів на ту раду тай нічо з того; одні хотїли ту другі там і от через нерозум і упертість Русина Богу дякувати кілька лїт і школи нема. Волить ґрейцар пропити як офірувати на школу. От так то дбає наш Русин Бразилїйский о просьвіту для себе тай для своїх дїтей; як має кілька кварт чорної фасолї а тілько кукурудзи то він великий пан більше нічо єму не треба. Коли ще має батько синік то не дбає щоби їх научити а дбає щоби їх вигнати на роботу до колїї та щоби чим скорше син подав пару міль-реісів щоби він мав за що пити. Таких найбільше є піяків котрим сини присилають гроші. Він не бересь до працї. а сидить по цїлих днях в вендї та пе. Каже: що Івась дитина за мене не забуде грошей пришле тож я можу собі випити. От таких то образків з Бразилії навівби богато але нинї на се нема пляцу. Мишлю що молодїж Бразилїйска не буде наслїдовати злих примірів старших а окоро пізнає потребу науки і просьвіти.

Михайло Бабірецкий

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Если хто найде похибку в адресарі свого братства, нехай сейчас повідомить про се редакцію.

Від. 1. Братство сьв. Андрея в Шамокін, Па. Семан Хорощак секретар, 605 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Від. 2. Бр. сьв. Димитрія в Мт. Кармель, Па. Д. Коропчак, пред., В. Карляк, кас., І. Воргач, секр. Мітинги по 15-тім Адр. I. Worhacz, 422 N. Maple Str. Mt. Carmel, Pa.

Від. 3. Бр. сьв. І. Хр. в Олифант, Па. Ю. Хиляк, предс., Т. Хома, кас., О. Ковтко, секр. Адр. O. Kowtko, Olyphant, Pa.

Від. 4. Р. Н. С. в Джерзи Сити, Н. Дж. М. Пупчик, пред., Ів. Костик, кас., Г. Підпинчак, секр. Мітинги по 10-ім в неділю в гали Голода, 38 Greene Str. Адр. H. Pidlypczak, 134 Morris Str.

Від. 5. Братство сьв. Петра і Павла в Мт. Кармель, Па. А. Гараґан прд., І Жатко скр., П. Вальчко кас. Мітинги відбувають ся в кожду неділю по 15-ім. Адреса братства: John Jatko, 123 Walnut St., Mount Carmel, Pa.

Від. 6. Бр. Ап. П. і П. в Бравнсвіл, Па. М. Бенча, предс., Ф. Схойра , кас., І. Петришко, секр. Мітинги в четверту неділю місяця. Адр: J. Petryszko, Box 118, West Brownsville, Pa.

Від. 7. Пок. Пресв. Богор. в Мекаду, Па. А. Капітула, предс., А. Янкевич, кас., Ст. Поступак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-шім. Адр: Stephen Postupak, Box 68, McAdoo, Pa.

Від. 8. Братство сьв. Арх. Михаіла в Елмайра Гайтс, Н. Й. Мовчан Кузма, предсідатель, Вас. Федьчик, кас., Ів. Тарбай, секр. Мітинги відбувають ся що місяця все першої неділі по 20-ім о 1-ій годині по полудни в гали під церквою. Адреса: John Tarbay, 3041 Horsheads Boulevard, Elmira Heights, N. Y.

Від. 9 Бр. Пр. Богор. в Ст. Клейр Па. Гіл. Телеп прдс., Ст. Попович кас., К. Феценко секр. Адр.: K. Fecenko, Box 290, St. Clair, Pa.

Відд. 10. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла в Ансонії, Конн. К. Горбаль предс., Я. Поливка секр., Гр. Журав кас. Міт. відбувають ся в послїдну неділю в місяци. Адр.: Jacob Polywka, 7 Meadow Str., Ansonia, Conn.

Від. 11. Бр. сьв. Ів. Хр. в Ватербері, Конн. І. Констанкевич, предс., М. Душканич, кас., Л. Павелчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-ім. Адр.: L. Pawelczak, 210 Bishop St., Waterbury, Conn.

Від. 12. Бр. сьв. Андрея в Йонкерс, Н. Й. Н. Дурняк, предс., С. Радко, кас., ~о. Д. Добротвор, секр. Мітинги що 3-тої неділї. Адр.: Rev. D. Dobrotwor, 25 Chestnut St., Yonkers, N. Y.

Від. 13. Бр. О. Николая в Трой, Н. Й. П. Рончковский предсідатель, П. Павликовский касієр, Ф. Телеп, секретар. Адр: Filip Telep 2429 3-rd Ave. Watervliet, N. Y. Міт. в 3 неділю місяця.

Від. 14. Бр. сьв. Арх. Михаіла в Ст. Луіс, Мо. Ст. Шубак предс., Олександер Валєвский кас., Гриць Копча, секр. Адреса: Gregory Kopcha, 173 St. George St., St. Louis, Mo.

Від. 15. Бр. сьв. І. хр. в Бофало, Н. Й. Н. Серединский, пред., Д. Мидзян, кас., Ф. Зятик, секр. Міт. по 9-тім в неділю. Адр.: F. Ziatyk, 147 Bush St., Buffalo, N. Y.

Від. 16. Бр. Пр. Бог. в Ленсфорд, Па. І. Поляньский, предс., С. Скарлош, кас., Л. Моніта, секр. Адр.: Leo Monita, Box 65 Coal Dale, Pa.

Від. 17. Бр. Пр. Бог. в Вест Павлет, Вт. В. Плішка, предс., Г. Смерідко, кас., М. Куденич, секр. Мітинги що третої неділї. Адр.: M. Kylenycz, Box 87, West Pawlet, Vt.

Від. 18. Братство сьв. Івана Хрестителя в Сімор, Конн Петро Ленько, предс., Ірон Горбаль, кас, С. Вислоцкий скр. Мітинги відбувають ся в послїдну суботу кождого місяця о 7½ год. вечером. Адрес: St. Wyslockyj, Box 417, Seymour, Conn.

Від. 19. Бр. сьв. Вас. Вел. в Прайсбурґ, Па. Ю. Фалат, предс., С. Турок, кас., С. Сисак, секр. Мітинги першої неділі по 15-тім в рускій школі. Адр.: S. Sysak, Box 1356 Olyphant, Pa.

Від. 20. Бр. Петра і Павла в Джесеп, Па. І. Сенко, секр., Адр.: I. Senko, Jessup, Pa.

Від. 21. Бр. сьв. Метд. в Мейфілд, Па. Петро Сабат, предс., Адр.: P. Sabat, Box 65. Мітинги кождої 3-тої неділї по 1-шім в парафіяльній гали.

Від. 22. Бр. сьв. Николая в Менавн, Па. І. Гурес, предс., І. Роман, кас., Л. Іваничин, секр. Міт. 3-тої неділї в місяцю. Ад.: L. Iwanchin, Box 2, Sunny Side Pa.

Від. 23. Бр. Арх. Мих. в Гомстед, Па. П. Феш, предс., М. Козак кас., І. Іван секр. Адр.: J. Iwan, 534 4rd Ave., Homestead, Pa. Міт. в послїдну неділю місяця.

Від. 24. Бр. сьв. Йосифа, в Шамокін, Па. С. Краніцак, предс., П. Беднарчик, кас., К. Заяць секр. 308 Coal St., Shamokin, Pa. Міт. в словеньскій гали.

Від. 25. Братство сьв. Івана Хрестителя в Трав'гер, Па. А. Семаницкий, предс., Я. Ющак, касіер, М. Ющак, секр., Мітинги відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: M. Juszczak, Box 251, Southwest, Pa. Westmoreland Co.

Від. 26. Бр. сьв. Благо. Пр. Бог. в Бел Вернон, Па. В. Ядловский, предс., Т. Фрицкий, кас. П. Грабаня, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: T. Frycki, Box 216, Pricedale, Pa.

Від. 27. Братство сьв. Петра і Павла в Глен Лайн, Па. Іван Маркович, предс., Данило Гарбера, кас., Лешко Фринцко, секретар. Мітинги відбувають ся кождого місяця 16-го о год. 7-ій вечером в школї під церквою. Адрес: A. Fryncko, Box 141, Glen Lyon, Pa.

Від. 28. Бр. сьв. Ілії Пр. Я. Яцила, предс., І. Стець, кас., І. Пустельник, секр. Міт. 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: John Pustelnik, Box 4, Mahanoy Plane, Pa.

Від. 29. Пр. сьв. Спаса в Рон, Па Т. Сторошка, предс., С. Даліvский, кас., А. Гродзьо, секр. Адр.: A. Grodzio, Rhone, Pa.

Від. 30. Бр. сьв. Ап. Андрея в Бреслав, Па. І. Гмитрик, пред., А. Скробала, кас., П. Леньо, секр. Міт. кождої 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: Panko Lenio, 481 Plymouth Str., Breslau, Pa.

Від. 31. Бр. сьв. Мих. в Еліанор, Па. М. Такач прдс., І. Попівчак, кас., О. Бобалик, секр., Міт. кождої 2-гої неділї по 1-шім. Адр.: J. Bobalyk, Box 167, Eleanor, Pa.

Від. 32. Бр. сьв. П. і П. в Трав'гер, Па. І. Олясин предс,. В. Йоди кас., І. Червінка секр. Міт. кождої послідної неділї в місяцю. Адр.: John Czerwinka, Box 7, Trauger, Pa.

Від. 33. Братство Успенія Пр. Богородиці в Нортгемптон, Па. Гаврило Онущак, предс., Мих. Чепеляк, кас., Мих. Петрик, секр. Мітинги в кожду четверту неділю місяця. Адр.: Michael Petrick, Box 48, North ampton, Pa.

Від. 34. М. Р. Н. С. Ст. Ставіскі, секр. Адр.: St. Stawisky, Box 156, Rendham, Pa.

Від. 35. Братство трьох Сьвятителів в Витні, Па. Іван Сопчишак, предс., Спирідон Горощак, кас., Петро Квочка, секр. Мітинги відбувають ся кождого місяця все в неділю по 15-ім. Адрес: Peter Kwoczka, Box 84, Whitney, Pa.

Від. 36. Бр. сьв. Ів. Хр. в Скатдейл, Па. П. Гула, предс., Н. Зарило, кас., Ст. Мілян, секр. Міт. кождої неділї по 15-тім в гали П. Куленича, Адр.: St. Mlan, Scottdale, Pa.

Від. 37. Бр. сьв. О. Ник. в Чітголм, Мінн. П. Курочка, пред., О. Кур, кас., І. Лазоришак, секр. Міт. кождої неділї по 10-тім. Адр.: L. Lazoryshak, Box 188, Chisholm, Minn.

Від. 38. Братство сьв. О. Николая в Оборн, Н. Й. М. Поляньский предс., В. Бозарник кас., Т. Ротко, секртар. Мітинги відбувають ся кождої третої неділї по першім в салї під рускою церквою при Washington St. Адрес братства: T. Rotko, 29 Cross Str., Auburn, N. Y

Від. 39. Братство сьв. Петра і Павла в Спракюз, Н. Й. Т. Глива прдс., Г. Гнатко кас., А. Варян, секр. Мітинги відбувають ся в першу неділю місяця. Адреса братства: Andrew Warian, 105 Ontario Str., Syracuse, N. Y.

Від. 40. Братство сьв. Ілії прор. в Скрентон, Па. Іван Лезіньский, предс., Тимко Шеремета кас., Демко Лешко, секр. Мітинги відбувають ся кождої четвертої неділї в церковній галї сьв. Івана Хрестителя. Адреса: Demko Lesko, 440 Alder St.: Scranton, Pa.

Від. 41. Бр. сьв. Арх. Мих. в Вестморіленд Сити, Па. Ст. Темчишак, предс., І.Дзибан, кас., Т. Глива, секр. Міт. в 1-шу неділю по 12-тім. Адр.: Theo. Hlywa, Box 265, Manor, Pa.

Від. 42. Брвтство сьв. О. Николая в Пасейк, Н. Дж. Конст. Петрик, кас., Ант. Кузмич, предс., Алекс. Хованець, секр. Мітинги відбувають ся що другої неділі по першім. Адр.: A. Chowanec. 8 Arthur Str. Clifton, N. J.

Від. 43. Бр. сьв. Вас. в Сімпсон, Па. Я. Гавран, предс., Г. Марчик, кас., Н. Бочньович, секр. Міт. по 15-тім. Адр.: N. Boczniowycz, Simpson, Pa. (Lack. Co.)

Від. 44. Бр. Пр. Богор. А. Троян, предс., А. Адам, кас., М. Ладика, секр. Мітинги в неділю по 15-тім під церквою. Адр. M. W. Ladyka, 332 S. Locust, St., Mt. Carmel, Pa.

Від. 45. Товариство "Любов" в Філядельфії, Па Ів. Кречковковский, предс., А. Вислоцкий, касієр, Стеф. Демків, сек. Мітинги відбувають ся в третю неділю в місяци, в церковній гали на 9-тій і Noble Str. Адреса: S. Demkiw, 605 S. 2-nd St. Philadelphia, Pa.

Від. 46. Братство сьв. Петра і Павла в Плимавт, Па. А. Канюк, предс., Ст. Гриняк, кас. і секр. Адреса: St. Hryniak, 544 W. Main St., Plymouth, Pa.

Від. 47. Братство сьв. Петра і Павла в Ембридж, Па. П. Середницкий, предс., Ф. Яромей, кас., І. Михалик, секр. Мітинги відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: John Mychalik, Box 274, Ambridge, Pa.

Від. 48. Бр. сьв. Ів. Хр. в Микіспорт, Па. Петро Фринцко, предс., Лука Сим кас., Адам Галасінский секр. Мітинги відбувають ся в четверту неділю по першім в церковній гали. Адрес: Adam Halasinsky, 418 Spring Str., McKeesport, Pa.

Від. 49. Бр. Рожд. Пр. Бог. в Павгетин, В.Ва. І. Гудак, пред. П. Лекерак, кас., Й. Братічак, секр. Міт. кождої 2-гої неділі під айриским костелом. Адр.: J. Bratczak, c|o Elkhorn Coal & Coke Co., Mayberry, W. Va.

Від. 50. Бр. сьв. Ів. Хр. в Дислодж, Мо. Т. Ревак, предс., І. Чорний, кас., Т. Міцік, секр. Адр.: Theo. Micik, Box 25, Desloge, Mo,

Від. 51. Братство сьв. Михаіла в Yatesboro, Pa. П. Шевчик предс., П. Шевчик кас., В. Гурнік секр. Мітенги в другу неділю по першім. Адр.: W. Gornik, Box 56, Yatesboro, Pa.

Від. 52. Бр. сьв. Ів. Хр. в Голійок, Мас. Мих. Беля, предс., Н. Хрипак кас., Тимко Рудий секр. Мітинги відбувають ся кождої третої неділі в місяци в Hiberniah Hall на розі Front a John Str., Адрес: St. John the Baptist Society, 13 South St., Holyoke, Mass.

Від. 53. Братство сьв. О. Николая в Пітсбурґ. Па. М. Войтович прдс., М. Дмитрів кас., П. Патуляк секр. Мітинги відбувають ся в другу неділю по першім в рускій гали при улиці 7-ій. Адреса братства: Peter Patulak, 715 Cabot Way, S. S. Pittsburg, Pa.

Від. 54. Бр. сьв. Арх. Мих. в Теревіл, Конн. І. Париляк, пред., М. Бобик , кас., Ю. Ціхон, секр. Міт. що другої неділі місяця. Адр.: Geo. Cichon, Box 495, Terryville, Conn.

Від. 55. Братство сьв. Петра і Павла в Карнегі, Па., Ів. Бурка II. предс., Мик. Бурка секр., Н. Колодійчик кас. Адр.: John Borka, Ohio Valley Bank, Allegheny, Pa.

Від. 56. Бр. Пр. Бог. в Алеґені, Па. П. Корневич, предс., П. Палиця, кас., І. Бурка, секр. Мітинги кождої неділі по 1-шім. Адр.: John Burka, Ohio Valley Bank, Allegheny, Pa.

Від. 57. Бр. сьв. П. і П. в Коруc. Н. Й. Е. Михаляк предс., М. Майхрич, кас., Д. Мерена, секр. Міт. в гали Д. Мерени в 2-гу неділю по 1-шім. Адр.: D. Merena, 11 Oneida Str., Cohoes, N. Y.

Від. 58. Бр. сьв. Волод. в Реймі, Па. В. Русин прд., В. Цап кас., Й. Ялечко секр. Мітинги в кожду 2-гу неділю по першім. Адр. Box 156, Ramey, Pa.

Від. 59. Бр. сьв. Ів. Хр. в Евересон, Па. М. Тешнар, предс., А. Овад, кас., І. Фариняк, секр. Міт. в першу неділю по 15-тім. Адр.: J. Faryniak, Box 21 Juniataville, Pa.

THE DERBY
SAVING'S BANK
DERBY, CONN.
Інкорпорований 1846.
Депозитів $4,152,296.61
Надвишка $457,379.00
Має 9153 депозитів.
Впозичає малі підручні банки своїм депозиторам.
Депозити вложені на або перед 10-им нождого місяця приносять процент як за повний місяць.
Позички удїлені на Real Estate колектує в долини. 37—10

Перша Руска Книгарня В АМЕРИЦІ
має честь повідомити Русинів в Злучених Державах і Канаді, особливо тих, що сумнівають ся за наш адрес, що Книгарня не перенесла ся ні до Ню Йорку, ні до Йонкерс ані Олфанту, але від часу єї заложеня в 1904 році позістає до нині, і на дальше мислить вістават, під звісним адресом: Ruska Knyharnie, Box 128, Scranton, Pa.
При тім повідомляє ся, що Руска Книгарня замовила велику скількість календарів на р. 1908 в Галичини і російскої України і буде продавати також Календар „Союза", який має появити ся на рік 1908 в великім форматї і з богато ілюстраціями, проте най ніхто не спішить ся і не купує яке небудь дрантє від жидівских агентів, але вачекає, аж ми оголосимо наші українсько-рускі календарі, тоді вибере собі до вподоби і буде мати пожиток з такої книжки. — З поважанєм
Василь Гришно, зар. Книгарні.

РУСИНИ! Єли хочете дїснати добру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як найтаньше, удайтесь до:
JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.
Telephone Calls Office 52—2.
,, ,, House 18—2.
А подякуете і пізнасьте чесного чоловіна.

ТИСЯЧІ АКРІВ ЗЕМЛІ НА ПРОДАЖ
Земля добра під сад. Родить ся всьо. Вода здорова.
Близько великих міст. Ціна з акер від 8 до 25 дол. Пишіть на адресу:
Wasyl Syrotiuk,
Peardonville,
33-41 B. C. Canada.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК
в Шенандорі, Па.
Капітал $100.000.00
Надвишка 150.000.00
Нерозділені зиски 22.437.34
Депозити около 1.000 000.00
Банк сей має найбільшу надвишку зі всїх банків в Шенандорі.
Уряд Злучених Держав переховує в нїм свої гроші.
Банк отворений від 9 рано до 3-ої пополудни.
Принимає вклади від доляра почавши.
Хто хоче, аби єго гроші приносили процент, нехай їх вложить до
Першого Народнього Банну в Шенандоа, Па.

Frank Posluszny
Готельник
Найлїпші тутешні і імпортовані напитки.
Пиво довозить до дому, не треба носити на плечах.
Телєфони:
Bell 39—J Hemlock
P. & A. 41 South
1109 Carson St.
PITTSBURG, PA.

PIERCE ROBERTS, M. D
Години урядові: 7—9 рано, 1—3 пополудни і 7—9 вечер. 20 Dec. 07
25 E. Coal St., Shenandoah, Pa

ТАНІ ШИФКАРТИ.
Шифкарта з Ню Йорку до Кракова лише 15 долярів.
Хто має за мало грошей а хотїв би дістати ся до рідного краю, нехай залучить марку за 2 центи і пише до:
T. HRYCEY & CO.
24 Belmont Ave.,
Newark, N. J.
Тут можете залагодити також справи вїснові, процесові і спадкові. 35-47

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!
Спис книжок, які продаємо:
* Америка.....15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.
Біблія Велика.....2 дол.
Борба кляс і чому робітники організують ся.....15 ц.
* В Старім і Новім краю...25 ц.
* Гріхи мілїонерів і т. п. С. 7 15 ц.
Дещо з історії православної місії в Америці.....10 ц.
Дещо про звірята.....30 ц.
* Дві леваді і т. п. С. 5....15 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6 .....15 ц.
Драгоманів .....15 ц.
* Емігрант .....15 ц.
Журавлї .....10 ц.
Житє Ісуса Христа ....1.50 дол.
* Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах.. 15 ц.
За красою ..... дол.
Земельне питанє ..... 15 ц.
Зуб за зуб .....10 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.
Історія Руси з обра ...10 ц.
Капітал і праця .....15 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.
Марія.....10 ц.
*Многострадальний народ. огляд історії українського народу. .....20 ц.
*Ъ ~ревнени Грішник....20 ц.
Народний рух австро-угорских Русинів.....15 ц.
Новий Завіт.....4 дол.
Образки і загадки.....10 ц.
Оповідання.....15 ц.
Оповід. про заздрих богів 10 ц.
Пестрі звуки..... 75 ц.
Про відступників від рос. православія..... 10 ц.
* Про нутро землї.....25 ц.
Підземні скарби.....25 ц.
Покуса.....10 ц.
Псалтир .....1 дол.
Розмова Поляка, з Русином 10.ц
Руско-англїйский словар. 20 ц.
* Релїгійні вірованя старинних народів.....20 ц.
Смерть.....10 ц.
*Стародавні казки та оповіданя.....15 ц.
*Степові люде.....15 ц.
*Страйк.....20 ц.
*Стріляй на смерть, робітнича драма.....15 ц.
Унія в Америці.....20 ц.
*Хто з чого жиє.....15 ц.
* Які то є люди на земли з 20 образками..... 50 ц.
* Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
* Через кордон.....15 ц.
Пишіть на адрес:
Swoboda, 184 Hudson St., New York

The OLIVER Typewriter
МАШИНА ДО ПИСАНЯ З ВИДНИМ ПИСЬМОМ.
Найлїпша клявятура. Нагороджена. всюди. Катальоги даром. Пишіть по ню на адрес:
THE OLIVER TYPEWRITER CO.
310 Broadway, New York, N. Y. 36-4

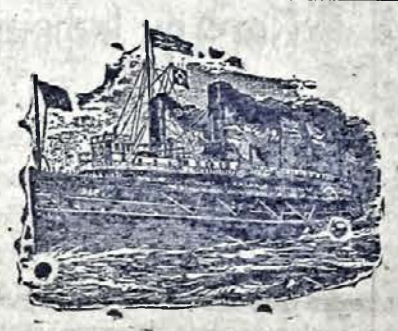

Перший Руский Банк
КАНЦЕЛЯРІЯ
Рільно-Нотаріяльна
ПЕТРА ІШЕВЧИКА
— в —
NIAGARA FALLS, N. Y.
Висилка грошій на цїлу кулю земску під гваранцією. Гроші зістають виплачені вайдальше до 14 днїв.
Спродажа шифнарт на всї корабельні лїнії.
Залагоджене справ військових.
Вирабляю повновласти, контракти купна і продажи.
Продама лотів, домів і фарм в Злучених Державах і Канаді на добрих условіях. Лоти від 150 до 2000 долярів.
Братя Русини! Не будьте лакомі на дурничкі і дарунки ріжних пройдисьвітів агентів, що обіцяють вам гори долини а ви за тоє мусите нераз дорого заплатити. Удавайтесь в кождій справі до чоловіка чесного, що провадить свій інтерес вже більше 12 лїт.
Філії Канцелярії: Box 164 Yatesboro Pa.; Box 96 Connorville, O.; 3827—4th Ave. Altoona, Pa.; 9 Rushton Place Waterbury, Conn.
Всї листи адресуйте так:
PETER SZEWCZYK, 1223 E. FALLS ST.,
NIAGARA FALLS, N. Y. 23—

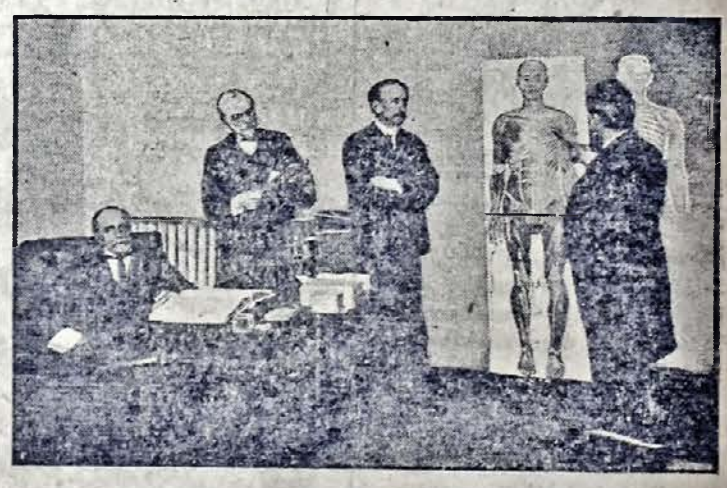

ВИЛІЧЕНИХ -- 5789 -- ВИЛІЧЕНИХ
число то есть найлутшим доказом успішного лїченя наших шести славних лїкарів на слїдуючі болїзни:
катар жолудка, кашель, розстрій нервовий, вади серцеві, малярия, блїдниця, запалене легких, хронічні болїзни жолудка, ревматизм, біль голови, брак апетиту, випадаюе волося, біль горла, глухота, запалене нирок, спухлина, рани, біль уший, гемороїди, онанізм, сифілїс і іньші секретні болїзни, як у мущин, так і у женщин. — Наші лїкарі лїчать всї тії болїзни своєю спеціяльною методою і спеціяльними лїками. — Кождий з Вас чуючи ся слабим на одну з висше вимінених болїзней нехай явить ся лично, або опише нам як найдокладнїйше по руски свою слабість і єсли ми по збаданю її підіймемось лїчити болїзнь уступить, тому що досї нїхто з шукаючих у нас помочи не завів ся, а число 5789 вилїчених есть найлутшою гваранцією, що Ви будете вилїчені, єсли наші лїкарі підоймуть ся Вас лїчити. Тому не тратьте тяжко заробленых грошій на недоученых, або несовістних лїкарів, але шукайте помочи там, де і дїйсно знайти можете. Наші лїкарі мають образоване лїкарске і довголїтну практику на заграничних клїніках, де тії хороби докладно переслїдили і знають як поступити в кождім случаю болїзни. — Схаменїть ся всї ті, котрі до того часу віддавали свій гріш нужденним лїкарам і зверніть ся до нас, щоби пересьвідчитись о правдї слів наших. — Наші лїки віддають вже по пяти днях нечувані успіхи, чого найлутшим доказом суть подяки вилїчених, котрі жадаючому даємо до перечитаня.
Пишіть по нашу книгу: „ПРАКТИЧНИЙ ЛІКАРСКИЙ ПОРАДНИК", котру одержите безплатно.
AMERICA EUROPE CO. 161 COLUMBUS AVE.
1164 NEW YORK.
Офіс відчинений від 9 до 12 рано і від 2 до 6 вечер. в неділю від 9 до 12 рано.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ПРОДАЮ І КУПУЮ ФАРМИ ЛОТИ І ХАТИ.

Най би ти був хоч де, то я ти можу продати і купити. Лоти мож купити в добрім положеню ще тано: всего $20 готівки а решту на легкий виплат. Заробок певний, бо місто ще лиш ся зачинає будувати.

Хто їде до Едмонтону то най шукає мене на адрес котрий я подаю я на стацію не ходжу і най уважає аби го хто не здурив бо є їх досить, по руски знає хоть хто.

G. Krikevsky,
223 Hamilton Ave.,
Edmonton, Alta, Canada.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка $700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагоджує справи військові, а від вложених гроший платить 4 процент.

Банк сей затверджений ґовернером стейту.

Розмовитесь в нім по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напитки, циґари і папіроси. Має також добре заряджену ґросерню.

— СПРОБУЙТЕ! —

Mahanoy Plane, Pa.

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ. 108

Сли хочете з малої фотографії зробити великий портрет, то пришліть менї малу фотографію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.

710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne. New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисї:
від 8 ої до 10-ої год. рано,
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.

Old P'hone 1269—B

Dr. Teofil A. Starzynski
ЛІКАР.

Лічить всілякі хороби, жіночі мужескі і діточі — совістно.

Вилїченє, єсли можливе, ґварантує.

Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.

35, 15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA

HOWARD ALBERT,
Аптикар.

Продає всілякі ліки по найнизших цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА. 108

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Ріг Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА. 108

ДОКТОР ШТАИН.

Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обідї, 7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па. 108

ДОКТОР ҐРУЛЕР.

Застати его можна в офисї від 8 до 9 рано, 1 до 3 по полудни, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа, Па. 108

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8 ої пополуд. В недїлї від 10-ої год. рано до 12 полуд.

24 Elizabeth Street, Derby, Conn

ВСЇ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.

Офіс коло Derby Gas Company.

ІВАН Ґ. ПІСТЕЙ, 37-50
Словеньский, руский, польский
Погребник і бальсамовник.

Керичі на весїля, хрестини, похорони та иньші тим подібні случаї завсїгди на поготовю. — Телефон 563.

18 Jersey St. ANSONIA, CONN

СПЕЦІЯЛЇСТ ГРАЧ
на 2 і 3 рядовій Гармонії.

Даю лекції після нової методи так що кождий за 3 місяцї вивчить ся грати. Шукаю також чоловіка (Русина або Поляка) що добре грає на скрипці.

О 7 вечер всегда застанете мене дома.

Адрес: SINKIEVICH, 37
31 Willett St., в ярдї на 2 флорі
NEW YORK.

HERMAN SCHULTZ.
Контрактор і будівничий.

Всї роботи полагоджує сей час і точно, як також подає цїни на всїлякого рода роботи. 36

АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

Всякого Рода Справи

можете залагодити тільки через одинову

Руско-Народну Канцелярію в Винипегу.

Пишіть або удавайте ся лично на адресу:

RUSKA KANCELARYJA,
Room 4, 666½ Main St., Winnipeg, Man., Canada.
Телефон 7284. 107

Хочете Поради, Інформації, Роботи?

Усе те дістанете безплатно в Бюрі Славяньского Іміграційного Тов.

Голоситись лично на адресу:
SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.
35 Broadway, 5th floor, New York City.

ПЕРШИЙ РУСКО СЛОВЕНЬСКО-ПОЛЬСКИЙ

Банкир і Нотар публичний

затверджений через ґубернатора стейту виконує ріжні справи з помочію староруского нотара і адвоката.

1) **Виробляю повновласти,** контракти купна і продажи, перепроваджую процеси спадкові, інтабуляції і екстабуляції.

2) **Справи військові** як також увільненя від асентерунку, військової контролї і увільненє від вправ.

3) **Продаю Шифкарти** на ріжні лїнії корабельні до старого краю як рівнож з краю до Америки по цїнах таких самих як продають гол. компанії.

4) **Міняю гроші** старокраєві на американьскі а американьскі на краєві як рівнож пересилаю гроші до всїх країв і держав сьвіта, по цїнах найтанших і все належито виконуєсь і як найскорше.

5) **Проваджу робітниче бюро,** в котрім може як найбільше число робітників знайти роботу — так мущини як жінки.

Gabriel Dziadik, 130 Main St., Derby, Conn.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.	Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейтї Ню Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

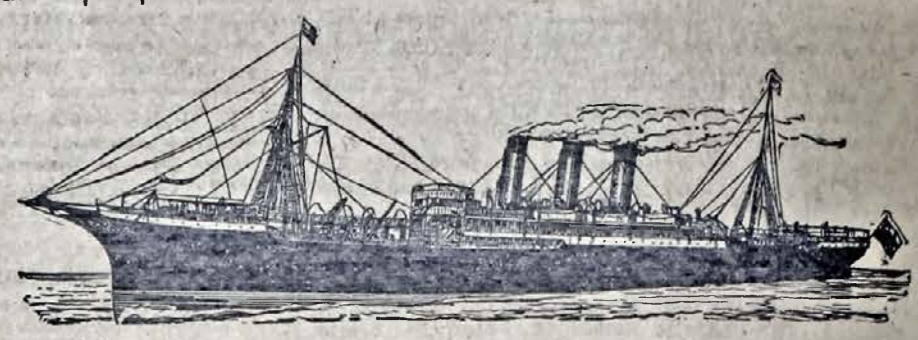

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слїдуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всїх країв і держав сьвіта по цїнах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лїнії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цїнах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти,** контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалї перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові,** як: увільненє від асентирунку, військової контролї, увільненє від вправ і т. п.

5) **Вирабляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разї калїцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америцї.

З поважанем

Дирекція: Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., Х. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Вироби брацкі, машлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.
Цїнник і пробки висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити висше пів мілїона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нїм свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

РОЗКЛАД ЇЗДИ ШИФІВ.

Відход, з Ню Йорку.	День.	Корабель називає ся.	Їде до порту.	Коштує через воду.
Oct. 1	Вівтор.	Kaiser Wilhelm II.	Bremen	$33.00
„ 2	Середа	Arkonia	Rotterdam	20.00
„ 3	Четв.	Friedrich der Grosse	Bremen	21.00
„ 5	Субота	Kroonland	Antwerpen	33.00
„ 8	Вівтор.	Kronprins Wilhelm	Bremen	33.00
„ 9	Середа	Petersburg	Rotterdam	20.00
„ 10	Четв.	Goeben	Bremen	21.00
„ 12	Субота	Zeeland	Antwerpen	33.00
„ 15	Вівтор.	Kronprincessin Cecilie	Bremen	33.00
„ 16	Середа	Postdam	Rotterdam	33.00
„ 17	Четв.	Korea	Rotterdam	20.00
„ 17	Четв.	Main	Bremen	21.00
„ 19	Субота	Finland	Antwerpen	33.00
„ 22	Вівтор.	Kaiser Wilhelm der Grosse	Bremen	33.00
„ 23	Середа	Smolensk	Rotterdam	20.00
„ 24	Четв.	Barbarossa	Bremen	21.00
„ 26	Субота	Vaterlad	Antwerpen	33.00
„ 29	Вівтор.	Kaiser Wilhelm II.	Bremen	33.00
„ 30	Середа	Estonia	Rotterdam	20.00
„ 31	Четв.	Grosser Kurfuerst	Bremen	21.00

Прошу собі запамяти, що цїни майже кождого тиждня міняють ся, себто можуть бути дешевші або дорожші.

Хто їде до краю, а хоче щоби ми ему показали праву дорогу і завели его аж до ліжка на шифі нехай удає ся до „Свободи" під таким адресом:

R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

Хто хоче спровадити з краю брата, сестру або кого знакомого, нехай пришле нам належитість:

За колїю з Кракова до води	$5.00.
За шифкарту через воду	$31.50.
Разом	$36.50.

Поспішний шиф коштує $7.00 дорожше.

Се є цїна найлїпших шифів поспішних, що їдуть 7 день через воду. Дальше треба нам подати:

1) Імя і назвиско їдучого і докладний его адрес.
2) Кілько лїт має, як також докладний адрес купуючого.

Дїти від 1 — 12 років платять половину шифкарти Дїти меньше року $5.00 з краю, а $2.00 до краю.